

Naročnina

Dnevna izdaja
za kraljevo Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
Za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jug.
slavih 120 Din, za
inozemstvo 140 E

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cencoglasov
i sloj, peču-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm vršine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g Pr. večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjura
razen ponedeljka
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokodisi se ne vračajo, nevrakirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekočni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inšerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Italija v Londonu

Fašistična Italija se je predstavila na londonski konferenci z izredno miroljubnim govorom ministra Grandija, ki je imel polno lepih besed, kako da hočejo Italijani izvesti Mussolinijev obnovitveni program, napredovati le v mirni Evropi, in kako vsa italijanska zgodovina, umetnost dokazuje, kako je Italija prožeta s čustvi mednarodne solidarnosti. Na Londonu polaga zato Italija vse svoje upe. Zato pogumno na delo! Polovičarski ukrepi nič ne izdajo, oboroževanje na morju je treba ne samo ustaviti, temveč tudi znižati na najnižjo točko. Grandijev govor je prijetno presenetil vse angleške radio-amaterje. »Če je to fašizem, potem smo tudi mi fašisti«, so vzklkali celo socialistični časnikarji. V resnici ni bil to fašizem, kajti italijanski diplomati so preveč premeteni, da bi govorili na mednarodnem pozorišču fašistično, ko vedo, da na njem še vedno prevladuje demokracija. Grandijev govor spominja na senzacionalni predlog boljševika Litvinova za splošno razorožitev na oni izmed ženevskih konferenc in Litvinovu so takrat očitali, da ni bil iskren.

Nova Italija je znala svoje resnične namene, ki jih sicer ne skriva, zaviti v lepo »univerzalno« gleslo, ki se ga lahko oprime ves svet: pariteta. To je primer klasične diplomacije. Pariteta! Ali ne zveni nekako kakor »enakopravnost narodov«? Sicer ne pariteta napram vsem državam, temveč le proti močnejšim. Tudi proti Angliji, kateri pa se odredka le iz finančnih razlogov. Manj diplomatsko povedano, Italija hoče pariteto napram Franciji.

Mnogi menijo, da se hoče Italija zavarovati tudi proti Nemčiji in Rusiji, ki je baš te dni demonstrativno peljala dve bojni ladji po Sredozemskem morju skozi Dardanele v Črno morje. Neki švicarski publicist je mnenja, da se tu zopet kaže »dedni italijanski strah pred Slovani, s katerim je edino mogoče razlagati trideset let se lahko Jugoslavija in Rusija sporazumeta in Boka Kotorska lahko postane rusko oporišče.

Francozi očitajo Briandu, da je zagrešil v Washingtonu leta 1922. veliko napako, ko je pristal na pariteto z Italijo glede oklopnice. Prav ta precedent, ki zadeva samo eno kategorijo ladij, hoče Italija zdaj izbrabiti. Toda takrat se je Briand pogajal z demokratično, danes mora računati s fašistično Italijo, ki zavrača idejo združenih evropskih držav, »ker bi te jamčile za teritorialni status quo evropskih držav, medtem ko je Italiji usojeno,« tako piše nekdo v politični reviji enega izmed Mussolinijevih ministrov, »da zasede v Sredozemskem morju in v Evropi mesto, ki ga zapušča izumirajoča Francija.«

Italijanski računi so očitni. Pariteta s Francijo bi pomenila italijansko premoč v Sredozemskem morju, ker mora Francija deliti svojo mornarico na tri morja v Evropi in štiriti svoje kolonije v Tihem in Indijskem oceanu. Če so obale Francije in njenih kolonij najdaljše za obalami Anglije, Amerike in Japonske, če so francoske kolonije najboljše za angleškimi, če presegajo vrednost francoske trgovine s kolonijami, ki se je v teku zadnjih dvajset let štirikrat pomnožila, samo trgovine Anglije, Amerike in Japonske, potem je več kot čudno, kako more Italija, ki ji ležijo kolonije tik pred nosom in ki jih gospodarsko ni še dvignila, zahtevati pariteto s Francijo.

Pariteta ni za Italijo samo vojaška, temveč tudi gospodarska in prestižna zadeva. Če bi Italija dosegla samo idejno pariteto na višji točki, ki bi jo mogla doseči samo finančno močna Francija, bi njen ugled gotovo zrastlel. Od resnične paritete na nižji točki, pa pričakuje Italija, ki je dvignila proračun vojne mornarice od 615 milijonov v letu 1922-23. na eno milijardo 200 milijonov v letu 1929-30. finančne olajšave. Zato je Italija dala vpisati na dnevni red londonske konference točko, naj se tonaža posameznih držav določi čim nižje, to je, da se oboroževanje na morju tudi zmanjša, ne samo ustavi. Italijani ne morejo izsiliti paritete od Francije z novim gradbenim programom, ki bi dvignil njeno mornarico na stopnjo francoske. Kaj tašnega si je lahko privoščila le Amerika, ki je postavila Anglijo pred dovršeno dejstvo. Italijani radi primerjajo svoje stališče z ameriškim. Kakor zahteva Amerika pariteto z največjo mornarico na svetu, tako hoče Italija pariteto z največjo evropsko državo. Fašisti so tudi računali na ameriško oporo. Stimsonova nevtralnost v francosko-italijanski razpravi v Londonu jih je toliko bolj presenetila.

Značilno za Mussolinijevo politiko je nenadno menjanje italijanskega programa tik pred londonsko konferenco. Mussolini je opustil zahtevo, naj bi se londonska konferenca vršila kot priprava na splošno razorožitevno konferenco pod okriljem Društva narodov. Nadalje je italijanski poslanik v Parizu šele 21. decembra v notih Brianda izjavil, da ni Italija več nasprotna odpravi podmornice. Italija se je s tem približala Ameriki, ki ni članica Društva narodov in je za odpravo pomorskih čolnov, in v istem času udarila Francijo, ki bi v Ženevi lahko računala na pomoč

„Naši državljani v Italiji izginjajo“

Ost'er članek „Pravde“ proti postopanju Italije

Belgrad, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Današnja »Pravda« prinaša precej oster članek na račun Italije z ozirom na njeno postopanje proti našim državljanom. List pravi, da Italija ne spoštuje mednarodnih pogodb in mednarodnih običajev. Pri tem vodi fašistična Italija neko pravo posebno politiko proti našim državljanom. Ta politika obstoja posebno v zadnjem času v tem, da materijelno opropašča in onemogoča življenjsko delo naših ljudi, na drugi strani jih pa žali. In to ne samo morda poedince, marveč tudi našo državo. Ali najstrašnejše je, če moramo ugotoviti, da naši državljani v Italiji izginjajo. Pri tem »Pravda« navede primere. Italijansko časopisje nadalje neprestano govori o Jugoslaviji,

da je »La terra dei porcari«, da je barbarska »ležela« itd.

Nasprotno pa ugotavlja »Pravda«, da uživajo italijanski državljani v Jugoslaviji največjo gostoljubnost in veliko toleranco. Italijanske banke zidajo sredi Belgrada. (Dve veliki italijanski zavarovalnici prav sedaj zidata svoji palači.) Ali bi to dopustili Italijani našim podjetjem v Trstu, Rimu ali Milanu? Nato omenja članek požig tržaškega Balkana. »Če bo Italija tako nadaljevala, potem je jasno, da o kakih dobrih in prijateljskih odnosajih med obema državama ne more biti govora, prav tako pa tudi ni mogoče misliti na gospodarske zveze.«

Zboljšanje trg. odnošajev s Španijo

Naš les se bo izvažal naravnost, brez posredovalcev

Belgrad, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Danes se je vrnil v Belgrad pomočnik trgovskega ministra dr. Steimetz. Našo državo je zastopal v Španiji na mednarodni razstavi v Barceloni, ki jo je pred dnevi oficijelno zaključil španski kralj. Ob priliki svojega bivanja v Španiji se je dr. Steimetz pogovarjal z zastopniki španske vlade o poglobitvi trgovskih vezi med našo državo in Španijo. V Madridu se je ustanovila posebna družba »Hispano-jugoslava«,

špansko jugoslovanska zveza, katere cilj je, delovati na tem, da se trgovina med obema državama čim bolj razvije. Španska vlada je izjavila, da ne bo kontingentirala uvoza lesa, marveč bo dopustila popolno svobodo trgovine, kar je posebne važnosti za nas. Poleg tega se je tudi sklenilo, da se bo naš les izvažal direktno v Španijo brez posredovalcev, kar se je dosedaj zelo redko dogajalo.

Schober odpotoval v Rim

Ne povratku se udeleži otvoritve radgónskega mostu

Dunaj, 3. febr. AA. Korbiro poročja: Predsednik avstrijske vlade dr. Schober, glavni tajnik Peter, šef oddelka Schiller in tajnik poslanstva Bischoff so odpotovali v Rim. Z njimi potuje italijanski poslanik na Dunaju Auriti.

Dunaj, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Zvezni kancler dr. Schober se bo na povratku iz Rima, kamor se je odpeljal, ustavil v Radgoni, da se udeleži otvoritve novega mostu čez Murro. Pri tem bo našel priliko, da se sestane tudi z merodajnimi osebnostmi kraljevine Jugoslavije, kar mu bo po njegovem potovanju

v Rim posebno dobrodošlo, ker bo tako rekoč v eni potezi tudi z drugim jugovzhodnim sosedom Avstrije lahko našel zaželjene prijateljske sosedne odnošaje. Kakor je sedaj gotovo, bo dr. Schober dne 21. februarja odpotoval v Berlin in ostal tam do 24. februarja. Italijanski kralj bo izročil zveznemu kanclerju dr. Schobru veliki križ Mavricijevega in Lazarjevega reda, dočim nosi dr. Schober s seboj za italijanskega kralja najvišji zaslužni križ republike, za Mussolinija pa drugi najvišji križ.

Boljševiki rušijo cerkve

Zgodovinske umetnine uničene — Zidanje novih cerkva prepovedano

Varšava, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Tukajšnji listi poročajo, da je Zveza brezbožnikov demolirala znamenito kiewsko cerkev »Desiatina«, ki jo je v X. stoletju zgradil sv. Vladimir. Ta cerkev, ki je bila leta 1240 ob zgodovinskem obleganju Kiewa od Tatarov oplenjena in oskrunjena, je bila pozneje popravljena in je predstavljala eno največjih arhitektonskih umetnin svoje dobe. V kripti je bil grob sv. Vladimira in njegove žene Ivane, bizantinske princesinje, kakor tudi nekaterih drugih ruskih knezov. Na grob sv. Vladimira so vedno prihajali romarji v zelo velikem številu. Pred razrušenjem svetišča so boljševiki stene pokrili z lepaki, s katerimi so naznanili, da bodo enkrat za vselej pomedli z vsemi sledovi kraljevskega gospodstva.

Kovno, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Po poročilih iz Moskve so pričeli v Tihlisu podirati katedralo iz 18. stoletja. Stene so boljševiki razstrelili z dinamitom. Na mestu, kjer je stala katedrala, bodo izgradili komunistično knjižnico.

manjših držav in se je postavila proti odpravi podmornice. Italijanski publicisti ne skrivajo, da je Italija opustila prvotno naziranje, da so podmornice gospodarsko tako škibim državam kakor je Italija, skoro edino dostopno in učinkovito obrambno orožje, tudi zato, da vzame Jugoslaviji podmornice. S to gesto Italija ni imela sreče. Kajti po najnovejših vesteh iz Londona se bo vprašanje odprave podmornice postavilo na dnevni red le kot postransko in danes sploh ne gre več za to, da se podmornice odpravijo, temveč da se prepreči gradnja velikih podmornic, ki jih smatra Amerika kot nevarne na odprtem oceanu, medtem ko se bodo manjše »obrnežne« podmornice še vedno lahko gradile.

Italijani so računali na osamljenje francoske delegacije v Londonu in so v tem smislu tudi informirali svojo javnost. Toliko bolj jih je presenetilo nenadno zblizanje med francosko in angleško delegacijo, ko sta se delegaciji lotili živahnih in podrobnih pogajanj na podlagi Boncourjevega kompromisnega predloga med prvotnim francoskim načelom o omejitvi mornarice samo po celotni tonaži ter angleškim in ameriškim načelom o omejitvi po

kategorijskih, to je po posameznih vrstah ladij. Francoski Boncourjev predlog iz leta 1927. je tvoril tudi podlago francosko-angleškega sporazuma, v l. 1928., ki so ga laburisti odpovedali, in določa, da se določi posameznim državam celotna tonaža ladij, v okviru te tonaže pa razpolaga država prosto z določenimi kategorijami ladij, a pod nekaterimi formalnostmi napram drugim državam. Razpoloženje na italijanski strani je bilo takšno, da se Grandi ni odzval Mac Donaldovemu vabilu, naj se udeleži razprave o Boncourjevem predlogu.

Drugo razočaranje so Italijani doživeli pri določevanju dnevnega reda. Italijani so hoteli na vsak način vpisati na dnevni red konference kot glavno točko splošno merilo relativnosti posameznih mornaric, to se pravi, pri odmerjanju tonaže posameznim državam naj bi bila odločilna tonaža drugih držav; nadalje naj se že a priori določi maksimalna tonaža posameznih držav in sicer na najnižji točki. Italijani so vztrajali, naj bi njihov predlog prišel na dnevni red pred francoskim. Nakrat pa je Mac Donald podprl Francoze, medtem ko je v veliko razočaranje Italijanov ostal Stimson nevtralen. Končno je bilo določeno, da

List Radičevega brata izšel

Zagreb, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Danes je izšla prva številka »Seljačkog glasa«, ki ga vodi Ivan Radič iz Trebarjeva, brat pokojnega Stjepana Radiča. V uvodnem članku se omenja smrt Stjepana Radiča ter se opisujejo prilike, ki so nastale v državi po njegovi smrti. Strankarstvo je vodilo narod in državo v propast. Nj. Vel. kralj je napravil temu konec. Na koncu članka se pravi: Slava mrtvim, toda živi morajo iti na posel! List pozivlja kmete, da se naj zberejo okrog svojega kralja Aleksandra Karadjordjeviča, kmečkega sina, ker le na ta način bo izpolnjena velika slovanska želja naših velikanov in naša: mir, prosveta in blagostanje.

Zakon o uporabi dohodkov bolnišnic

Belgrad, 3. febr. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje in ministra za finance ter po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o uporabi dohodkov bolnic. Ta zakon se glasi:

§ 1. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je pooblaščen, da sme, izvede zakon o državnem računovodstvu, od doseženih dohodkov bolnic potrošiti: 1. za gradnjo bolnice v Negotinu 1.5 milijonov Din, 2. za razširjenje, ureditev in vzdrževanje bolnice za duševne bolezni v Kovinu 1 milijon Din, 3. za razširjenje, ureditev in vzdrževanje ostalih bolnic 1.5 milijona, 4. za izplačilo obvez bolnic do 31. marca 1929 0.5 mil. Din.

2. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Sklepi francoske vlade

Pariz, 3. febr. AA. Ministrski svet je soglasno odobril stališče francoske delegacije na londonski razorožitveni konferenci. — Francoski predlogi imajo to dvojno prednost, da bodo omogočili zvezo med razpravami v Londonu in Ženevi in da bodo na drugi strani izločili razpravo o lahkih križarkah in ladjah iz strogih aritmetičnih obrazcev, ki so jih doslej uporabljali pri križarkah.

Pariz, 3. febr. AA. Ministrski svet je sklenil, da bo vlada odgovorila v četrtek na interpelacijo o socialnem zavarovanju. Državne podpore v znesku 510 milijonov frankov, ki jo bo država dajala od leta 1932, ni moči prekoračiti. — Vlada bo zahtevala od zbornice, naj sprejme proračun pred 1. marcem. V tem času bo zbornica sprejela samo še Youngov načrt, kakor hitro ga odobri Nemčija in izglasuje nemški parlament kot zakon.

Finančni minister Chéron bo v zbornici raztolmačil ukrepe, ki bodo potrebni, da se čimprej oživotvori banka za mednarodna plačila. Prva emisija obligacij bo izdana v najkrajšem času.

Slovesno ustoličenje lisabonskega nadškofa

Pariz, 3. febr. AA. Po poročilu iz Lizbone je bil novo imenovani nadškof kardinal Cereira ustoličen v lizbonski katedrali na prav svečan način. Slovesnosti so prisostvovali predsednik republike Carmona, člani vlade s predsednikom vlade Domingom Oliverjem, papežev nuncij ir druge ugledne osebnosti.

Dunajska vremenska napoved. Za sedaj še oblačno vreme s padavinami. Temperatura negotova.

se vpišejo dnevni redi po abecedi, to je francoski predlog kot prvi. Fašistični tisk priznava, da je moral Grandi napeti vse sile, da spravi na dnevni red italijanski predlog o relativnosti mornaric in o najnižji tonaži, ki se je zdel drugim delegacijam odveč. K Boncourjevemu predlogu se nagiba sam Mac Donald in Američani ter Japonci ne kažejo proti njemu posebnega nasprotstva.

Napelot med Italijo in Francijo se odkriva v odločnem protestu poluradnega »Tempsa« proti italijanski kampanji za kufisami v Londonu in v italijanskem časopisju, ki skuša krivdo za morebiten neuspeh londonske konference zvaliti na »imperialistično« Francijo. Zdi se pa, da ni vprašanje paritete med Francijo in Italijo tako važna točka, da bi mogla razbiti konferenco, ker jo je stavila na dnevni red samo Italija. Na drugi strani so mnogi mnenja, da je šla Italija tako visoko v svojih zahtevah, da izsilijo od Francozov politične koncesije splošne narave, n. pr. glede Italijanov v Tunisu in korekture zapadne tri-politiške meje; tudi na predlagani sredo-zemski pakt bi Italija bržkone pristala pod temi pogoji.

Uredba o praznikih

Beograd, 3. febr. AA. Pravosodni minister dr. Srskič je na podlagi § 6 zakona o praznikih z dne 27. septembra 1929 predpisal tole uredbo o praznikih:

§ 1. V kolikor zakon o ureditvi rednih sodišč, zakon o sodnem postopku v civilnih pravnih, zakon o sodno-kazenskem postopku, kakor tudi drugi zakoni razen meničnega zakona in zakon o čeku določajo praznike, se bodo določeni dnevi smatrali za praznike in sicer:

a) za vse državljanke: rojstni dan Nj. Vel. kralja, dan zjedinjenja in vse nedelje;

b) za pravoslavne: 1. Bogojavljenje, 2. Sapor sv. Jona, 3. sv. Sava, 4. Sretenje, 5. Blagovest, 6. Gjurjev dan, 7. sv. Ciril in Metod, 8. sv. Peter in Pavel, 9. sv. Ilija, 10. Preobraženje, 11. Velika Gospojna, 12. Mala Gospojna, 13. Krstoj dan, 14. Mitrov dan, 15. Arhangeljev dan, 16. Vavedenje Bogorodice, 17. sv. Nikola, 18. Badnji dan, 19. prvi in drugi dan Božiča, 20. Veliki petek, 21. drugi dan Uskrsa, 22. Spasov dan, 23. drugi dan duhov.

c) za rimske katolike veljajo ti-le prazniki: 1. Novo leto, 2. sv. Trije kralji, 3. Svečnica, 4. sv. Jožef, 5. Marijino oznanjenje, 6. sv. Ciril in Metod, 7. sv. Peter in Pavel, 8. Veliki smaren, 9. Vsi Sveti, 10. Brezmadežno spočetje, 11. prvi in drugi dan Božiča, 12. drugi dan velike noči, 13. Sv. Rešnje telo, 14. drugi dan binkošti, 15. Telovo.

d) za vernike grško katoliške veroizpovedi 22 praznikov,

e) za vernike evangeljske cerkve: 1. Novo leto, 2. veliki petek, 3. drugi dan velike noči, 4. sv. Rešnje telo, 5. drugi dan binkoštnih praznikov, 6. praznik reformacije 31. oktobra, 7. banji dan, 8. drugi dan božiča,

f) za državljanke islamske vere: Prvi dan praznika mohamedovega rojstva (Nevlut), trodnevni prazniki ramazamskega bajrama, prvi trije dnevi kurbanskega bajrama, prvi dan novega leta. Ob petkih ter ob dneh Lejlej-Regaib, Lejlej-Miradz, Lejlej-Berad, Lejlej-Kader, na dan pred Ramazanom ter na oba Bajrama je treba strankam islamske vere, ki pridejo pred oblastva, omogočiti, da lahko v petkih do 11 dopoldne, ostale dni pa dopoldne lahko izvrše svoje verske dolžnosti.

g) za državljanke židovske vere: 1. vsaka sobota, 2. dva prva in dva zadnja dneva Pashe, 3. dva dni Sevnota, 4. Roš-Ašam dva dni, 5. Jon-Kipur pol drugi dan od tega poldneva pred Jon-Kipurjem, 6. prva dva in zadnja dva dneva Sukota.

§ 2. Na gori navedene verske praznike morejo biti državni uslužbenci v službi, kakor ob delavnikih, ako ti prazniki niso njihovi verski prazniki v zmislu § 3 zakona o praznikih. Za redna sodišča in za ostala oblastva, ki so podrejena ministrstvu pravde, veljajo predpisi zakona o praznikih.

§ 3. Ta uredba stopi v veljavo in dobi obvezno moč z dnem razglasitve v »Službenih novinah« kraljevine Jugoslavije. S tem dnem prenehajo veljati vsi dosedanj predpisi, ki nasprotujejo tej uredbi.

Zagrebski umor pojasnjen

Zagreb, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Po umoru v bližini zagrebskega novinarskega doma, se je policija intenzivno trudila, da bi našla krivce in je danes jutraj ob 7 aretirala v Vlaški ulici Ivana Š-gulo, 32 letnega delavca, rodome iz Mezgovca pri Ptuju. Na zaslišanju je priznal, da je res on ubil Presička, toda dodal je, da je bil napaden in da se je moral braniti. V to svrhu je rabil mali žepni nožiček s pomočjo katerega je z močnim udarcem sunil Presička v levo stran vratu in mu razrezal arterijo. Nato je pobegnil in ni vedel, da ga je ubil. Do nadaljne preiskave je policija zadržala Š-gulo v zaporu ter ga bo po končani preiskavi izročila sodišču. (Kakor je že včeraj poročal »Slovenski list«, so našli v Zagrebu na cesti zaklanega Josipa Presička iz Raven blizu Brezic.)

Ital. parnik se potopil

Split, 3. febr. (Tel. »Slov.«) V bližini otoka Visa je sinoči ob 19.30 nasedel italijanski parobrod »Brioni«, last družstva »Puglia«, na mali otočič Ravniki, vsled česar je bila ladja močno poškodovana in je v njeno notranjost naglo prodrla voda. V kratkem času se je parobrod potopil v globino 40 m. Nesreča se je pripetila radi slabega vremena. Na ladji ni bilo potnikov. Od posadke 39 ljudi so se razen dveh vsi rešili. Trije možje so pa težko ranjeni. Naše oblasti so takoj, ko so čule o nesreči, poslale brodolomcem pomoč. Parobrod »Brioni« je imel 1200 ton nosilnosti. Škoda je zelo velika. Sicer je bila ladja zavarovana, istotako tudi posadka.

Asta Nilson v Primorju

Sušak, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Na Sušak je dospela filmska igralka Asta Nilson. Tukaj bo ostala v družbi svojega moža za časa gostovanja Hudožestvenikov. Nato odpotuje v Dubrovnik in Split ter si bo ogledala Jadran, ker si namerava postaviti nekje na naši rivi svojo vilo. Slavna igralka je očarana nad lepoto našega Primorja.

Velik vlom v Osijeku

Osijek, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Sinoči se je izvršil velik vlom v prodajalno dragotin Filipa Katza. Ukradeno je bilo raznih dragocenosti v skupni vrednosti 300.000 Din.

Med Vatikanom in Italijo

Glasovi listov o papeževi poslanici

Fašistični listi niso pomatnili encikliko o vzgoji in precej časa ni bilo iz fašističnih vrst nikakega komentarja. Te dni pa se je fašistični tisk lotil obdelovati encikliko kakor na migljaj od zgoraj. Fašistom ne ugajajo poglavja, kjer sv. Oče zahteva vzgojo v prvi vrsti za družino in cerkev, in pripušča državi le državljansko vzgojo; tudi papežev nastop proti pretiravanju sporta, posebno od ženske strani, jim ni po volji. Fašistični listi odgovarjajo, da si je fašistična država pridržala pravico do »celotne« vzgoje in prepušča cerkvi le poučevanje verstva kot gole vede, kakor se n. pr. poučuje zgodovina. V boj so bili poslani majhni podeželski listi, da se pokaže gibanje proti cerkvi kot plod resničnega razpoloženja fašistične mase. Razen turinske »Stampa«, ki se bavi z encikliko dokaj stvarno, in »Popolo di Roma« zadenemo samo na v svetu neznane tednike kakor »Assalto«, ki trdi, da je enciklika pisana v popolarskem duhu, »Selco« in »Littorale«. Vmes je posegel »Osservatore Romano« in razvila se je živahna polemika. M. Missiroli, avtor znane knjige »Date a Ce-

sare«, ugotavlja v neki rimski reviji, da se večne polemike med vatikanskim glasilom in fašističnimi glasili veselijo le nasprotniki fašizma in cerkve. »Osservatore« odgovarja, da se Cerkev mora braniti in da se ne ustraši niti fašističnih groženj s framasoni, kadar je treba razčistiti pojme. — Mussolinijev brat Arnaldo je v nagovoru na predsednike milanske Balille dejal, da se fašizem ne more sprizajziti z vlogo »državljanke vzgoje«, kakor jo pojmuje enciklika, to je, da bi imela država pravico samo do vzgoje zakonu pokornega državljanca in vojaka; fašizem hoče dati državljanu tudi duševno vzgojo. — Glasilo Katoliške akcije v Como »Ordine«, ki ga je pred meseci ustavil prefekt, je pričel na posredovanje Vatikana spet izhajati. V Como je bila tudi obnovljena nedavno po prefektu razpuščena Katoliška akcija. — Osrednje glasilo Katoliške akcije objavlja oster protest proti novemu širjenju nemoralnih listov in knjig in proti nemoralnim predstavam v kinu in gledališču. Iz vse Italije da prihajajo protesti Katoliški akciji »proti tej nalašč organizirani gonji«.

Francoski mornariški načrt

Francija bo imela dvakrat tako močno brodogradnjo ko Italija

London, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Francoski mornariški strokovnjaki bodo najbrž jutri sporočili konferenci francoske načrte glede razdelitve 800.000 ton ladjevja v prihodnjih letih. Poleg matičnih ladij za letala hočejo zgraditi 8 oklopnih križark po 15 do 16 tisoč ton z 8 do 10 topovi kalibra 12 col in s hitrostjo 30 morskih milj na uro, s katerimi hoče Francija prekositi 6 nemških bojnih ladij pruskega tipa, radi česar se to ladjevje že sedaj imenuje protipruska eskadrilja. V razredu velikih križark bo postavila Francija v službo 12 križark z 20 cm topovi. Od teh je 7 že zgrajenih, 3 se gradijo, 2 pa sta v načrtu. Podmornic bo imela Francija 100 s skupno tonažo 130.000 ton. Od teh bi bila polovica manjših podmornic za obrambo obrežja, ostane pa velike podmornice-križarke po 3000 ton. Po tem francoskem maksimalnem programu bi bilo francosko brodogradnjo dvakrat tako močno, kakor italijansko in skoro enako japonskemu.

Francoski predlogi

London, 3. febr. AA. Po sobotnem in nedeljskem premoru so delegati pomorske razorožitvene konference nadaljevali s svojimi razgovori. V razpravi je bil v glavnem francoski kompromisni predlog, ki je nekak sporazum med angleškim in francoskim stališčem. Ker je francoski predlog precej kompleksen in pripušča prenos tonaže z ene vrste vojnih ladij v drugo, je pričakovati, da bodo predhodni razgovori glede rešitve tega vprašanja trajali precej časa. Jutri bo razpravljal prvi odbor o francoskem predlogu in kakor se

pričakuje, bodo posamezne delegacije na tem sestanku v bolj določni obliki opredelile svoje stališče.

Med tem posveča konferenca veliko pozornost sporočilu angleške vlade, da je ustavila gradnjo dveh križark in da bo še nadalje znižala pomorski gradbeni program.

Po zadnjem proračunu je imela zgraditi Anglija tri križarke, eno ladjo-voditeljico flotilje, osem rušilcev, šest podmornic in šest korvet. Anglija je črtala iz tega programa gradnjo dveh križark, štirih rušilcev, dveh korvet in treh podmornic.

»Daily Herald« naglašava važnost te akcije angleške vlade in meni, da bo prihranila Anglija s tem v nekaj letih do devet milijonov funtov šterlingov.

List dodaje, da je Anglija s tem hotela pokazati dobro voljo in vplivati na ugoden potek konference.

Drugi listi zelo ostro obsojajo odločitev vlade, da ustavi gradnjo vojnih ladij. Listi menijo, da bi morala Anglija preje počakati na izid konference.

London, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Delegati Amerike, Anglije, Japonske in Italije za sedaj ne bodo pisмено zavzeli stališča proti francoskim predlogom za razorožitev. Za jutri dopoldne je napovedana seja generalnega odbora, na kateri bo šlo za to, da se nejasne določbe francoskega načrta dalečjstijo. Šele potem, ko bo popolnoma jasna dalekosežnost vseh francoskih predlogov, bodo poskušali sestaviti protipredloge ali spreminjevalne predloge k francoskim predlogom. Danes popoldne sta se sestala ameriški delegat Gibson in francoski delegat Masigly, na drugi strani pa MacDonald in Stimson.

Berenguer za franc.-špansko prijateljstvo

Prvi ukrepi nove vlade

Madrid, 3. febr. AA. Pariški časnikar je intervjuval novega predsednika španske vlade generala Berenguerja o inozemski politiki, zlasti pa o politiki napram Franciji. General Berenguer je odvrnil:

»Francija je naša velika in iskrena prijateljica. Izražam se tako, ker nisem govornik, ne spadam k temu poklicu. Sem pobornik francosko-španskega sodelovanja na vseh morjih, v zraku in tudi na Sredozemskem morju ter zlasti na Atlantskem oceanu. Francija lahko sodeluje z nami brez težav, v ostalem pa je Francija za zblizanje z vsemi kontinenti. Jaz sem Američan.« je zaključil z nasmehom general Berenguer svojo izjavo.

Madrid, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Prvi ministrski svet novega kabineta je sklenil: Vsak minister naj prouči odredbe, ki jih je izdala diktatura in naj jih eventualno spremeni ali pa odpravi. Z varčevanjem se mora uvesti urejena uprava državnega denarja. Rok za oddajo 80% eksportnih deviz se je preklical. Zopet se sprejmejo v službo dva odstavljeni vseučiliška profesorja in onih pet vseučiliških profesorjev, ki so prostovoljno odstopili. Sprejme se zopet v službo tudi rektor v Salamanci Unamuno, ki ga je sodišče zasledovalo tudi radi razžaljenja veličanstva.

Protest sovjetskega veleposlanika

Pariz, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Sovjetski poslanik Dovgalevski je uradno obvestil Quai d'Orsay, da nameravajo beloruske vojaške organizacije pod vodstvom generala Müllerja, sodelavca odpeljanega generala Kutjepova, napasti rusko poslaniško poslopje v Parizu. Dalje je ruski poslanik posetil generalnega tajnika francoskega zunanega ministrstva Berthelota in ga obvestil o kampanji proti sovjetski vladi in proti njenemu pariškemu poslaništvu, ki jo vodi gotov del francoskega tiska in pariškega emigrantnega tiska. Dovgalevski je predložil razne članke iz listov, v katerih se odkrito namigava, da pripravljajo beli gardisti napad na sovjetsko poslaništvo, da povzročijo s tem konflikt med Francijo in Rusijo. Poslanik je naglašal, da morajo beli gardisti smatrati nedelavnost francoskih oblasti nasproti reakcionarnemu francoskemu tisku za simpatijo, ki bi jih opogumila k takim dejanjem. Dovgalevski je dalje izjavil, da je zato potrebno, da se storijo potrebni koraki, da se poslaništvo zavaruje pred izživalnimi napadi. Če bi to izostalo, bi francoska vlada nosila odgovornost za posledice.

Poizvedovanje po odpeljanem generalu Kutjepovu je tudi danes ostalo brezuspešno, dasi išče policija vse sledove.

Pariz, 3. febr. AA. Minsitrski predsednik Tardieu je danes uradno potrdil, da ga je sovjetski poslanik Dovgalevski opozoril na to, da pripravljajo belogardisti čete, ki naj naskočijo sovjetsko poslaništvo.

Kutjepov v Šv'ci?

Zeneva, 3. febr. (Tel. »Slov.«) V Luzernu se je razširila danes govorica, da so generala Kutjepova videli na Vierwaldstädtstem jezeru. Dasi je policija te govorice demantirala, niso brez vsake podlage. Opazovali so namreč v Weggis-Witznau in Brunnenu nekega moža, ki s svojim spremstvom popolnoma odgovarja osebnemu popisu Kutjepova. Ko so švicarske oblasti na predlog inozemske policije tuja podrobnejše zaslišale, je pokazal svoje osebne listine, ki se glasijo na popolnoma drugo ime, tako da so morale oblasti to sled ofielno opustiti. Policija pa bo tuje še nadalje opazovala.

Reparacijska banka

Pariz, 3. febr. AA. Minister financ Loucheur je na seji ministrskega sveta sporočil, da je že vse pripravljeno, kar je potrebno, da se oživo-tvori mednarodna reparacijska banka.

Prezgodnje vesti o avstr. posojilu

Dunaj, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor doznava Vaš poročevalec na merodajnem mestu, avstrijsko finančno ministrstvo nikakor ne forsira pogajanj za investicijsko posojilo v višini 100 milijonov dolarjev. V Haagu so se sicer že začeli razgovori z Morganom, vendar je sestava konzorcija še neznana ter se bodo prava pogajanja začela šele po ratifikaciji haške pogodbe, torej približno v dveh mesecih. Tudi je neresnično, da bi se že vršila pogajanja za predujme. Dasi je avstrijski proračun zelo napet, hoče vlada še več mesecev iz tekočih dohodkov plačevati investicijski program, ki ga je treba radi povečanja brezposelnosti čim bolj pospešiti. Če se bo posojilo zavleklo, bo vlada najprej izkoristila pooblastilo, da sme izdati blagajniške bonone v skupni vrednosti 75 milijonov šilingov, ali pa se bo poslužila ponudbe za predujem, ki ji je bila že stavljen. V zadnjih dneh se je mnogo govorilo o Kreugerjevemu posojilu v zvezi z monopolum za vžgalice. Ofielno pa ponudba še ni bila stavljen ministrstvu. Ker bi tudi to posojilo potrebovalo pristane kontrolnega odbora iz posojila Društva narodov iz l. 1922, bi bilo tako posojilo tudi brez ozira na druge pogoje neumestno, ker bi glede finančnega uspeha ne pomenilo nič drugega, kakor razdelitev Morganovega posojila na dva dela, to je na Kreugerjevo in Morganovo posojilo.

Vdove sultana

ložijo Turčijo

Pariz, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Haaškemu razsodišču ali Društvu narodov namerava devet haremskih žen sultana Abdul Hamida s pomočjo posebnih družbe, ki je bila ustanovljena za financiranje njihovih zahtev, vložiti tožbo proti Turčiji radi izplačila 6 milijard zlatih frankov iz premoženja umrlega Abdul Hamida. Abdul Hamid je bil eden najbogatejših posestnikov v Turčiji, katerega premoženje je bilo potem, ko je bil odstavljen, sicer zaplenjeno, vendar ne razlašeno. Njegovih 9 žen in 13 otrok živi sedaj deloma v največji bedi, raztreseni po vsem svetu. Sedaj v Parizu ustanovljena anglo-ameriška finančna družba Aegean Trust Limited of Westminster že sedaj plačuje dedičem Abdula Hamida mesečne rente, zagotovila pa si je za to s pogodbo 35% vseh zahtev, ki bi jih dediči dosegli iz zapuščine. Tožbe bodo naperjene deloma tudi proti Grčiji in proti velikim petrolejskim družbam, ker bodo dokazale, da so bile mnoge sporne petrolejske pokrajine sultanova privatna last. Cuje se, da se je grška vlada že sedaj izjavila pripravljeno, priznati zahteve dedičev v znesku 200 milj. zlatih frankov, zahteve proti petrolejskim družbam pa znašajo 800 milj.

Poincare se vrnil v Pariz

Pariz, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Poincare se je danes dopoldne vrnil z riviere v Pariz. Na kolodvoru so ga sprejeli številni politiki in parlamentarci in tisočglava množica mu je prirajala tako prisrčne ovacije, da je moral oditi pri stranskem izhodu.

Razsodiščna pogodba med Francijo in Turčijo

Pariz, 3. febr. AA. Briand in turški poslanik v Parizu sta podpisala pogodbo o prijateljstvu, miritvi in arbitraži med Francijo in Turčijo.

Šahovski turnir

San Remo, 3. febr. (Tel. »Slov.«) V 14. kolu so bili rezultati sledeči: Maroczy je premagal Monticellija, Spielmann Graua, Aljehin Rubinstejna, Ahues Araizo, Colle Tartakowerja, Bogoljubov Romija. Neodločeni pa sta še partiji Knoch-Niemcovič in Vidmar-Yates. Visečo partijo iz 12. kola Knoch-Yates je dobil Yates.

Sedanje stanje je sledeče: Aljehin 13, Niemcovič 9 (1), Rubinstein 9, Ahues in Bogoljubov 8 in pol, Vidmar in Yates 7 in pol (1), Tartakower 7 in pol, Maroczy in Spielmann 7, Knoch 6 in pol (1), Colle 5 in pol, Monticelli 4, Araiza in Grau 3 in pol, Romi 2 in pol.

Originalno izropanje vlaka

Bukarešt, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Neznani roparji so izvršili včeraj ponoči nenavaden napad na osebni vlak Bukarešt—Temešvar. Vlak je pravkar zapustil postajo Kalunesti, ko je več maskiranih oseb teklo po vagonih in zaklicalo potnikom, naj takoj zapustijo vlak, ker prihaja nasproti tovorni vlak in se je bati trčenja obh vlakov. Potnikov se je lotil strah in več jih je poskakalo skozi okna. Roparji so paniko izrabili za to, da so oplenili prtljago potnikov in celo nekatere potnike oropali denarja in vrednostnih predmetov, ki so jih nosili pri sebi. Osebe vlaka, ki je vlak ustavilo, se je vrglo proti roparjem, razvil se je boj s streljanjem, nakar so roparji zbežali.

Razne sportne vesti

Chamonix, 3. febr. (Tel. »Slov.«) Ker je zopet nastalo južno vreme, so se evropske in svetovne tekme na ledu preložile v berlinsko sportsko palačo, kjer bodo 8. in 9. februarja končne tekme.

Pariz, 3. jan. (Tel. »Slov.«) Na mednarodnem plavalnem mitingu, ki ga je priredil pariški vseučiliški klub, je dosegel prvo mesto Nemec Krug z Wiesbadna v plavanju 100 m na hrbtu z 1:22.6. Madjarski mojster Barany je zmagal v plavanju 50 m s 26.2

Kanonik in dekan Iv. Lavrenčič

V ponedeljek ob četrni na 6 zjutraj je dokončal svoje delo gosp. dekan in kanonik Ivan Lavrenčič, nestor dekanov ljubljanske škofije, vedno živ vzgled delavnosti, apostolske gorečnosti in katoliške odločnosti. Dokončal je svoje delo, da prejme svoj večni delež, ki mu je bila božja Cerkev vse in ki je po njej in za njo bil eden najodličnejših delavcev za verski, kulturni in socialno-gospodarski preporod slovenskega ljudstva.

Rojen je bil na Planini pri Vipavi 6. januarja 1857, v mašnika pa posvečen 27. maja 1881. Kot kaplan je služboval v Gor. Logatcu (1882 do 1883), v Postojni (1883—1887), v Cerkljah pri Kranju (1887—1890), v Kranju (1890—1892). Prvo njegovo župnijsko mesto je bil lepi Boštanj ob Savi, kjer je ostal do l. 1895. Tega potresnega leta je postal dekan v Smartnem pri Litiji, kjer je ostal do l. 1902, ko je odšel v Kamnik.

Cela generacija je od tistega časa rasla v dolenski smartniški fari, spomin nanj pa je tam doli ostal še živ, tako živ, da bodo še pozni rodovi vedeli, kdo je postavil enega najlepših božjih hramov na Slovenskem. Ko bi rajni gospod dekan ne bil storil nič drugega, kakor to, da je zgradil tako veličastno cerkev, kakoršna je v Smartnem pri Litiji, bi bil njegov spomin ostal živ, četudi je telo mrtvo. Ampak on je storil mnogo več. Bil je vsem — vse. Služil je Cerkvi in svojemu ljudstvu z dušo in telesom.

Celo življenjsko dobo je žrtvoval dušnemu in telesnemu blagru Kamničanov, kamniškega mesta in ljudstva kamniškega okraja.

Delo je najlepši spomenik možu in s svojim delom se je tudi pokojnik zapisal najlepše v srca svojih župljanov, prebivalcev mesta Kamnika. V Kamniku je v cerkvi napravil orgle in oplešal cerkev. Še lani jo je dal zunaj popolnoma preslikati. Dalje je ustanovil društvo »Kamniški dom« in mu kupil stavbo. Bil je večletni predsednik in častni član društva.

Ustanovil je tudi Hranilnico in posojilnico v Kamniku ter jo kot dolgoletni načelnik privedel do lepega razvoja.

Bil je občinski odbornik in si je tudi kot tak pridobil mnogo zaslug. Na njegovo inicijativo je bila v Kamniku uvedena električna razsvetljava po mestu in na njegov predlog je bila razširjena cesta ob vhodu v mesto ter so bile izvršene druge naprave. Kamnik dolguje nepozabnemu možu veliko zahvalo in trajen spomin.

Pogreb se vrši v sredo, točno ob 9. zjutraj, po prihodu vlaka.

Dekan Ivan Lavrenčič

Težko je prijatelju pisati obmrtnico. Oko se kali, pero se upira, tako težko se zapiše beseda — umri. Verujemo v večno življenje, upamo ga z blaženim upanjem, hrepenimo po njem z vedno nemirnimi srcem, in vendar nam vedno zoper brade čut leže okoli srca, ko pride iznenada vest: umrl je! Toliko neskladja je v ubogih Adamovih otrocih, da smo dostikrat sami sebi uganka.

Torej — umrl je dekan in kanonik Ivan Lavrenčič.

»Cvet slovenskega duhovništva«, te besede je rabil on, kadar je govoril o kakem vzornem našem duhovniku. Ali ni bil on sam najlepši cvet slovenskega duhovništva?

Sele ob prevratu sem ga dodobra spoznal, tedaj, ko je segel med nas zlosrečen razdor. Tedaj je on mislil le na spravo in slovo. Zamerili so mu ti in oni, midva sva pa postala iskrena prijatelja. Saj sem mu pogledal v dušo in našel le najblajše nagibe. Na obeh straneh je videl tovariše, ki jih je globoko spoštoval, na obeh straneh delavce, ki je videl da jih bo naš mali narod tako težko pogrešal, kako si ne bi želel, kako ne delal, da bi prenehal ta nesrečni razdor? Veliko je tedaj trpel tudi krivice, a trpel je moško, saj je imel čisto zavest, da je delal, kar je delal, kar je delal, le iz ljubezni do naroda in cerkve. Danes, ko leže v grobeh naši veliki možje, Krek, Lampe, Šušteršič, čutimo bolj in bolj, kako potrebna nam je živa edinst!

Tedaj torej sem dobro spoznal Ivana Lavrenčiča. Bojim se, da bi imel kdo za frazo, in vendar je le preprosta resnica, če pravim, da je bil kanonik Lavrenčič plemenit človek, vzoren duhovnik, navdušen narodni in socialni delavec.

Kot plemenitega človeka smo ga poznali prijatelji, a poznali so ga tudi drugo. Kmetje iz kamniške okolice vedo, koliko se je zanje trudil med vojno, kako so bila tako rekoč noč in dan odprta vrata in so hodili ven in noter, ta po svet, ta po vsa in, ta po pomoč, on pa vedno postrežljiv, vedno delaven, vedno odprtih rok.

Kot vzornega duhovnika so ga najbolj poznali njegovi stanovski tovariši pa škof. Ni ga bilo

v škofiji duhovnika, ki bi bil škofu bolj vdan kakor on. Težko ali lahko, škof mu je bil škof. Imel je živo zavest, ki jo daje vera, da je Sveti Duh postavil papeža in škofa, naj vodijo Cerkev božjo. Duhovniki v dekaniji so mu bili bratje. Marsikomu ni bilo znano, kako je ob tej ali oni priliki zanj skrbel, zanj se zavzemal in kolikor je po vesti smel, zakril ali omilil tudi ta in oni pogrešek. Res je bil časih na zunaj manj dostopen, a v srcu je nosil vse. In koliko je delal za Cerkev! Najprej kot mož molitve, kot pravi svečenik. Ob tihih večernih urah, ko je bila cerkev že zaprta, je on klečal pred tabernakljem in molil zanje, ki mu jih je božja previdnost izročila v duhovno oskrbo. Veliko se je trudil za apostolstvo mož, ker je bil po pravici tega mnenja, da mora biti katoliški narod narod katoliških mož. Vsa politika, vse gospodarsko delo bo za narod le tedaj resnično blagovito, če bo zajemalo svoje sile iz katoliških globin in vodilo narod na katoliške višine. Vedno se je razvel, kadar je nanesla beseda na apostolstvo mož in tega svojega dela je bil najbolj vesel. Zrl je v duhu čase, ki bodo morda uničili vse, kar je ustvarilo vnanje delo, toda če bomo vzgojili katoliških mož, je dejal, se nam ni bati, moč katoliške ideje bo premagala vsa nasprotja in ko bodo prenehali viharji, bo iznova ustvarila tudi primerne vnanje oblike. V katoliški ideji je vedno mlada moč, ki ustvarja in prestvarja in končno zmaguje. Jasno je, da je moral tak mož vneto ljubiti tudi lepoto hiše božje. Cerkev v Smartnem je veličasten spomenik, ki bo pričal rodovom in rodovom o tej njegovi ljubezni in vnemu.

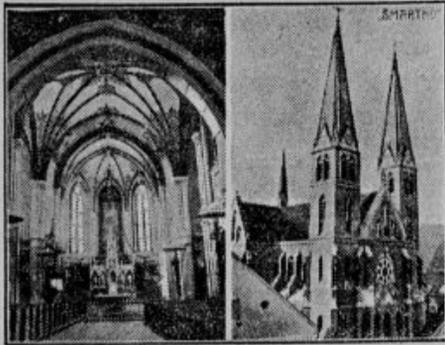
Kot mož, ki je išel iz naroda in hotel živeti za narod, se ni mogel braniti tudi ne vnanjega dela za gospodarsko povzdigo slovenskega ljudstva in za njegovo politično samostojnost. Morda bo kateri njegovih nekdanjih tovarišev v bivšem deželnem zboru opisal to njegovo delo. Meni je rad pripovedoval, kako so bili lepi časi in kako je bilo veselo delo, ko so vsi poslanci SLS složno delali za blaginjo slovenskega ljudstva: ženjalni Krek z iskro, drugi pa kot zvesti in vedno delavni pomočniki. Zato ga je tako bolelo, ko se je razdrila ta sloga in sodil je, da je bila to ena največjih nesreč, ki je mogla zadeti naš narod. Mislil je, da bi bilo marsikaj drugače, ko bi bili prišli edini v novo državo. Nekaterikrat je celo izrazil mnenje, da ne bi stali dandanes obojni na grobeh teh velikih mož, kakršni so bili Lampe, Šušteršič in Krek. Zares objektivna sodba o teh rečeh bo seveda mogoča še le v bodočnosti.

Da je bil Lavrenčič navdušen Slovenec, tega ni treba niti omenjati. Bil je Vipavec, isker in iskren kakor vipavec, a za Slovenijo se je navduševal že v Bleiweisovih časih. V salonu mu je visela na steni Bleiweisova slika s spominskim vsticami, ki mu jih je napisal Bleiweis sam. Ko smo govorili o sodbah, ki jih izrekajo dandanes literarni zgodovinarji o tem možu, je dejal: Naj je bil tak ali tak, tega pa ne bo nihče utajil, da je neizmerno veliko storil za naš narod in da je dal nam, ki smo bili tedaj mladi, veliko navdušenja za narodno delo! Radi tega je bil njemu Bleiweisov spomin časten in nepozaben.

Kaj sem to pravil o dragem prijatelju Ivanu Lavrenčiču, saj ga ni več, pred Bogom je pa itak vse zapisano! Resnično je to, a vendar je treba praviti, da bi bil nam, ki nas še čaka delo, »zoro« neutrudnega dela za Boga in narod, za Cerkev in državo ter za resnično blaginjo slovenskega ljudstva!

Njemu pa bodi v hvaležen spomin!

Aleš Ušeničnik.

Cerkev v Smartnem pri Litiji.

Dekanu Lavrenčiču v spomin

»Dekan Lavrenčič je umrl.«

Ko sem izvedel to novico, mi je postalo kar nekaj tesno, zakaj krog znancev prijateljev in sotrudnikov iz predvojnih let postaja vedno manjši, tesnejši. Spoznala sva se tedaj, ko je nastajala nekdanja »Slomškova zveza.«

Dekan Lavrenčič je bil eden izmed tistih maloštevilnih prijateljev našega stremljenja, ki je bil vedno pripravljen pomagati. Udeleževal se je naših zborovanj in prireditev. Sicer zelo dostojanstven, je postal, živahni Vipavec, ob takih prilikah domač in zabaven, da se mu je kar poznalo, kako zadovoljnega se čuti v učiteljski službi. Vsak učitelj, ki je prišel z njim v stik, je dobil vtis: »Ta je naš prijatelj!«

To prepričanje se je v meni še bolj utrdilo potem, ko je nekaj let kasneje prišel v deželni zbor. V deželnem zboru so prišle učiteljske zadeve večkrat na vrsto. Dokler so se razpravljale zadeve, ki niso bile v zvezi z denarjem, t. j. z izboljšanjem gmoznega položaja učiteljstva, je učiteljstvo imelo same prijatelje in zaveznike, a kakor hitro se je sprožilo vprašanje regulacije plač, je kar avtomatično nastal odpor, zakaj vsako zboljšanje plač je bilo združeno s povišanjem davkov, a za take stava-

ri so bili ljudje nekdanj veliko bolj občutljivi kakor so dandanes, in spričo tega se je marsikateri deželni oče rajši zameril učiteljem kakor volivcem. Lavrenčič se je pa v klubu kakor tudi v odseku vselej zavzemal za učiteljstvo, ker je vedel, da le oni, ki se mu ni treba boriti z revščino, more vse moči posvetiti poklicu.

Lavrenčič je bil zelo marljiv poslanec, ki je bil zlasti na straži, kadar so prišle na vrsto zadeve kamniškega okraja. Tedaj se je oglašil in vrtil tako dolgo, da je bila zadeva ugodno rešena. Osebnih nasprotikov ni imel, a ker ni bil v političnem delovanju agresiven, je tudi s političnimi nasprotniki lahko izhajal.

Razdor, ki je nastal v stranki, ga je zelo bolel. Pomirjeval in posredoval je na obeh straneh brez vsake zahrbtnosti misli, a žal njegov ugled in tudi zmoglost nista bila kos močem, ki so pospeševale razdor. Njegovo dobro voljo so priznavali na obeh straneh.

Lavrenčič je bil postal popoln Kamničan. Ljubko mestece ob vhodu v raj Kamniških planin mu je bilo priraslo k srcu, da se je vselej zadovoljno vračal domov na Šutno, solčno kamniško predmestje, kjer je v krasni cerkvi tolikokrat molil za svoje kamniške farane.

Jutri ga bodo nesli tja gori na Zale. Sree, ki je v življenju utrpalo za lepi Kamnik in je ljubilo vse svoje kamniške farane, bo trohnelo tam gori nad mestom, a duša njegova bo polna ljubezni še pred Neskončno usmiljenim prosila in vrkala, da odpre nebeška vrata vsem njegovim ljubim faranom.

Dekan Lavrenčič je vreden, da ga ohranijo Kamničanje v najboljšem spominu.

Frane Jaklič.

Kanada — obljubljena dežela

Zadnja leta je postala Kanada težišče tisočev, ki so hiteli po obilnem zaslužku. Mnogo Jugoslovancev je odšlo tja, žal med njimi veliko številu tudi Slovencev. En srečnik, ki mu je uspelo, da je dobil dober gmočni zaslužek, je potegnil za seboj stolice, ki so pa ob prihodu v to državo ostali brez dela in povečali na tisoče in tisoče brezposelnih maso brezposelnih. Krivdo za te tisoče brezposelnih nosijo večinoma agenti, ki iz svojih sebičnih namenov vabijo v nesrečo ljudi, ki se dajo ob sami misli na dolarsko deželo kaj lahko zapeljati.

»Gottcher Zeitung«, glasilo kočevskih Nemcev, prinaša v svoji zadnji številki pismo treh kočevskih Nemcev, ki glasno govori o Kanadi, ki je žal še mnogim obljubljena dežela. Pismo teh treh slove dobesedno:

»V deželo, kjer se cedi mleko in med, kjer vlada kraljestvo dolarja, s tem klicem polnijo še sedaj ušesa mnogoterih v Evropi in znova se dajo premamiti s tem klicem stolice in stolice ljudi, ki dajo slovo domovini, da napolnijo v Kanadi armade brezposelnih. Ne dajte se premamiti po teh klicih! V Kanadi ni samo na stolice brezposelnih, na tisoče in tisoče jih je! Skriti po tovornih vlakih se vozijo iz enega kraja v drugega in iščejo dela. Njih življenje je hušje kot življenje vojnega ujetnika. Brez sleherne orientacije se marsikateri zateče v to tolpo brezposelnih in požene bogveje v kakšni kantini zadnje solde, ki jih je prinesel s seboj iz domovine.

Če se udinjaš na provinci pri kakem farmarju, imaš zaslužek tri do štiri mesece, toda majhen in to za delo, ki ti izžepa vse tvoje fizične sile. Po treh oz. štirih mesecih moraš zopet na pot iskanja zaslužka in to še navadno v zimi, ki je seveda v Kanadi vsa drugačna kot doma!

Smo mnenja, da tisti, ki zna doma dobro zagrabiti za delo, lahko tudi doma toliko zasluži, da zre brez bojzani v bodočnost.

Besede so to, ki veliko povedo. Za nas Slovence leži v izseljeniškem vprašanju tudi narodnostno. Mnogoteri, ki hlepi po hitrem in obilnem zaslužku v tujini, ki bi mu prinesel neskrbno in udobno življenje, je v tujini postal samo član mase brezposelnih, izgubil je sleherni stik z domovino in je zanj izgubljen. Poštena beseda treh izmed tisočev, ki so naselili onim, ki jih želja po dolarjih omanjla in vabi v deželo, kjer je poleg bogastva tudi največja beda!

Kurji rekord v stradanju

Jezerško, 31. januarja.

Ker smo v dobi vseh mogočih rekordov, naj izve svet še o zanimivem stradalnem rekordu sosedove kure.

Pred 44. dnevi je pri sosedovih podil pes kure, ki mu seveda niso hotele priti pod zobe in so se zato poskrile, kamor so se pač mogle. Skrile so se na vse strani. Zvečer so pa domači opazili, da ene kure ni. Iskali so jo, a zaman. Tudi drugi dan je ni bilo. Mislili so, da jo je raztrgal pes ali pa odnesla lisica. Počasi pa so popolnoma pozabili nanjo.

Pred kratkim pa je gospodinja iskala na hlevu v senu gnezda kur, da bi pobrala jajca. Res zapazi za streho v senu kuro. Ker je mislila, da nese, jo je nekaj časa pustila. Ko je nato prišla nazaj, je kura še vedno ravno tako čepela. Zato jo je vzdignila in tedaj je opazila, da je to tista kura, ki je izginila pred več kakor enim mesecem. Gospodinja je mislila, da kura ni več živa, tedaj pa je zganila kura z eno nogo. Gospodinja jo je nesla v hišo. Tam ji je dala malo hrane, toda kura je bila tako slaba, da ni mogla sama jesti. Zato jo sedaj pitajo in morda se bo še opomogla.

Najbrž je kura v strahu pred psom zletela v seno in se zarila daleč za streho v seno. Nazaj pa ni mogla, ker se ni mogla obrniti. In tukaj je prebela 44 dni brez jedi in brez pijače. Mogoče je jedla nekoliko sena, toda prav mnogo gotovo ne. Pijače pa ni dobila od nikoder. Vsekakor je to rekord stradanja kure.

Štiridesetdanski post je kura začela še leta 1929. In ga končala letošnje leto. Bil je seveda to njen prvi in zadnji rekord v stradanju.

Naš napovedani odgovor na drugi članek »Novosti« odpade vsled razlogov, ki jih tu ne moremo navesti.

Lov za vlomilcem na m. riborskih ulicah

Maribor, 3. febr.

Včeraj okoli pol 12 dopoldne je neznanec šinil preko dvorišča Kopičeve hiše na ogled Aleksandrovo ceste in Tomšičevega dvorenda in se splazil v trgovino Draga Kopiča ter izginil med vrečami moke. Opazil ga ni nihče. Popoldne, ko so se vrata trgovine zaprila, se je neznanec pripeljal na dan, šel v trgovino k predalu, v katerem je shranjen denar, vzel 5 tisočakov ter 180 dinarjev ter nekaj zabojev čaja. Ko so se vrata trgovine odprla, je neznanec šinil na dvorišče.

Kopič sam je prvi prispel v trgovino. Ko je opazil na dvorišču neznanca, je postal pozoren. Podal se je k predalu, kjer je shranjen denar, ter ugotovil primanjkljaj. Prišel se je lov za neznanecem, ki jo je ubral proti glavnemu trgu. Tukaj ga je ob splošni pozornosti občinstva aretirala detektiv Trpin. Neznanec je najprej tajil, dokler mu ni detektiv segel z roko pod suknjo ter privlekel denar na dan.

Ugotovilo se je, da je neznanec 24 letni delavec Ivan Brodnak iz St. Janža na Drav. polju. Je torej identičen z vlomilcem, ki je že novembra meseca posetil stanovanje Otmarja Pirkmajerja v isti hiši radi česar je imel odsedeti zaporno kazen 6 tednov. Brodnaka, ki je očitno nevaren svedrovec, so takoj predali sodišču. Sodeč po načinu njegovega vlomja je zelo dobro vpeljan v razmere omenjene hiše.

Vse pride na dan!

Izsledena zločinca.

V vasi Lipa blizu Gospiča je bil ne dolgo tega umorjen občinski tajnik Milan Kekič. Ko se je zločin izvršil, sta bila takoj aretirana kot osumljenca dva Kekičeva prijatelja, izmed katerih je imel ened pobito in krvavo čelo, da se je zdelo, kakor da bi mu bil to rano prizadejal v silobranju umorjeni Kekič. Ta aretiranc se je sicer izgovarjal, da si je rano prizadejal sam, ko se je usodnega večera pijan vračal domov in je po nesreči tako padel, da si je prebil čelo. To je potrdil tudi njegov tovariš soaretiranc. Vkljub temu pa je policija oba pridržala v zaporu.

Kratko nato pa je žandarmerija zvedela, da je imel pokojni Kekič neko tožbo s svojim sosedom Nikolajem Kekičem. Umorjeni je tedaj pravdo dobil in Nikolaj je moral plačati tudi vse pravne stroške.

Ko torej nekoč ni bilo Nikolaja doma, je poslala žandarmerija k njemu na stanovanje svojega člana, ki je izvršil hišno preiskavo in v kleti našel — lopato, katere se je še držala človeška kri in nekaj las. Prestrašena žena Nikolajeva je izjavila, da je to res njihova lopata, da je sled krvi rja in da so lasje odtoč, ker so nedolgo tega strigli otroke. Nikolaj je bil prijet. Ko se mu je reklo, da bo pokojnik izkopen, da se ugotovi ali je kri na lopati njegova in enako tudi lasje in da bo moral temu prisostvovati, se je Nikolaj udal in priznal, da je on morilec in da mu je pri zločinu pomagala sestra njegove žene Jeka Radošević. Zagovarja pa se, da jo je tisti večer spremljal na njen dom. Na potu ju je nena doma napadel umorjeni z revolverjem. Da bi odvrnil od sebe nesrečo, je Nikolaj Kekiču iztrgal revolver in pognal vanj štiri krogle, njegova spremljevalka Jeka pa mu je s sekiro in lopato toliko časa obdelovala glavo, da je izdihnil. Prav po tisti poti pa so tedaj prišli trije možki, katerih morilec nisti poznala. Tedaj je predlagala Jeka, da bi pobila še te tri, da ne bi pričali zoper nju. To pa da je Nikolaj odklonil. Revolver in sekiro pa je odnesla na svoj dom Jeka.

Ponovna preiskava je res našla na Jekinem domu sekiro in globoko zakopan revolver. Medtem ko so prvotno aretirana osumljenca izpuščila, sta bila sedaj Nikolaj in Jeka izročena sodišču.

Senzacije z Mirne

Mirna, 2. februarja.

Največja senzacija zadnjih mesecev je vest o aretaciji zloglasnega Moleta vulgo Sinovčena, ki se je po vsej tukajšnji okolici bliskovito raznesla in naredila med prebivalstvom veliko veselja. Prebivalstvo vse mirenske in št. ruperške okolice se je precej oddahnilo in tudi orožništvo upamo, da ne bo kmalu poznabilo dolgega lova na Sinovča. Da pa ne bo kdo mislil, da je sedaj konec tatvin v naši okolici, povemo, da je še precej takih Moletov med nami, čeprav z drugačnimi imeni, ki bodo vodili naprej njegovo obrt.

V nedeljo 26. januarja se je vršilo pri nas celodnevno kmetijsko združeno predavanje, pod vodstvom ravnatelja Zadrufne zveze g. Gabrovška in inž. g. Černeta. Čeprav je bila udeležba precejšnja, vendar bi bilo želi še znatno večjo posebno od strani kmečke mladine. — Zenoimo se tudi nekaj. Celo št. ruperčane prekašamo, čeprav nas je za 60% manj kot njih. Ker pa je predpusta še precej, se ne smemo preveč hvaliti, da nam prehitro ne vrnejo, kar je danes vse mogoče.

Koledar

Torek, 4. februarja: Andrej Korsini, škof; Rembert, mučenec.

Osebnosti

— **Poroka.** Poročila se je gđ. Darinka Zupan, hči ravnateljice celjske drž. realne gimnazije, z g. ing. V. Stefanijem iz celjskega okraj. glavarstva.

— **Poroka.** Včeraj, 3. februarja se je poročil na Brezjah g. Leopold Rozman, uradnik pivovarne »Union«, z gospodično Angelo Babnik iz znane in ugledne rodbine Rekarjeve iz Fužin pri Ljubljani. Mlademu paru naše iskrene čestitke.

— **Zdravniška vest.** Dr. R. Bassin, asistent očesnega oddelka in dr. A. Kramaršič, asistent kirurškega oddelka splošne bolnice v Ljubljani, sta odpotovala v študijske svrhe za več mesecev na inozemske klinike.

— **Iz vojaške službe.** Napredujeval je v številni od 17. decembra 1929 v čin intendantskega podpolkovnika major Fredo Zorati. — Izpit sta napravila za čin rez. inž. podporočnika kaplarijak Dušan Lončarevič in za čin rez. san. podporočnika dr. Pavel Lobl. — Imenovani so bili za vršilca dolžnosti pomočnika poveljnika pomorskega arzenala kapetan fregate Vladimir Pfajfer; za vršilca dolžnosti poveljnika broda »Sitnica« poročnik bojnega broda I. razr. Mirko Plajvajc; za vršilca dolžnosti poveljnika podmornice »Smelc« poročnik bojnega broda I. r. Boris Pirč; za vršilca dolžnosti poveljnika torpiljarke »T 4« poročnik bojnega broda I. razr. Vlado Naglič in za poveljnika torpiljarke »T 3« kapetan korvete Ciril Vilfan.

Novi grobovi

† Evgen Lah. V ljubljanski bolnišnici je v nedeljo umrl g. Evgen Lah, magistratni nadsvetnik v pokoju, v starosti 72 let. Pokojnik, ki je bil izredno blaga in plemenita duša, je bil dolgo let vnet in delaven tajnik Slovenske Matice, ki se je tudi slovestveno udeleževal. Pogreb bo danes ob 11. dopoldne iz bolnišnice. Truplo se bo prepeljalo v Kranj, kjer bo ob pol 5 popoldne pokopano.

† V ljubljanskem Leonišču je umrla gospa Anka Janušič, rojena pl. Šipuš-Sisačka. Pogreb bo danes ob treh popoldne.

† V Škofji Loki je umrl Blaž Guzelj. Pred več kot tridesetimi leti je z nekaterimi svojimi tovariši osnoval takratno Rokodelsko društvo iz katerega se je razvilo sedanje Kat. prosv. društvo. Navdušeno je deloval na odru in sam nastikal prve kulise. Zadnjih deset let pa ni mogel več hoditi, a je svojo hudo bolezen prenašal čudovito udano. Edin razvedrilo je imel v tem, da ga je njegova družina, ki

Živite brez kofeina!

Vi imate večji ne manjši užitek, varujete pa Vaše zdravje, če pijete redno kavo Hag in se oddaljate od posledic kofeina. Kava Hag je od poznavalcev srečno izbrana mešanica fine kave, oproščena kofeina in nato pražena. Zato je kava Hag tako dobra in tako zdrava.

K A V A H A G

oskrbuje službo hišnika v Društvenem domu, prenesla večkrat v dvorano, da je gledal iz balkona društvene prireditve. V znak priznanja ga je društvo z zastavo spremljalo na zadnji poti in se ob odprtju grobu poslovilo od njega z govornim in pesmimi. Njegovi za društvo tako delavni družini izražamo globoko sožalje.

† Pri Sv. Križu pri Lattiji je umrl gostilničar in mesar Karl Miklič, star 46 let. Zapuščena žena s 6 otroci.

† V celjski bolnici so umrli: Dne 2. februarja t. l. je umrla M. Zdoč, 32 let stara, žena delavca pri Westenu, doma iz Začreta; istega dne je izdihnil poldrugo leto stari sinček krošnjarja in vojnega invalida Franc Vošnjak.

† Umrli so v Ljubljani v času od 25. januarja do 1. februarja: Ivan Poženel, trgovec in posestnik, 62 let. Izanska c. 62; Cvetka Svegelj, hči čevljarja, 1 leto, Korytkova ulica 27; Anton Kadunc, žel. poduradnik v p. in posestnik, 71 let. Celovška c. 55; Neža Turk, zasebnica, 79 let. Vidovdanska c. 9; Marija Friškovec, žena delavca, 53 let. Grajska planota 1; Jakob Babnik, vodovodni instalater in posestnik, 64 let. Škofja ulica 15; Marija Babnik, bivša šivilja, 22 let. Bežigrad 2 m. h.; Marija Ukmar, žena carinika, 36 let. Gasilska c. 6. — V bolnišnici so v istem času umrli: Neža Blaznik, zasebnica, 64 let. Kranj; Vinko Erjavec, sin delavca, 6 mesecev, Bratovci 7; Marija Oevirk, hči mesarja, 1½ leta, Poljanski nasip 48; Agata Leskovec, učiteljica, 89 let; Unec pri Rakeku; Franc Zgajnar, sin posestnika, 25 let. Brinovšica 2; Franc Zadrzal, posestnik, 57 let. Kaplja va. 51; Marija Žužek, žena posestnika, 44 let. Slobotnik pri Vel. Laščah; Janez Dolinar, občinski ubog, 71 let; Božidara Potočnik, oči žel. ključavničarja, 1½ leta, Vodovod-

na c. 58, Janez Potokar, delavec, 36 let; — Ivana Prešern, hči posestnika, 2 leti, Hraše 5; Janez Logar, sin banskega uradnika, 2 leti, Hrenova ul. 3; Janez Home, posestnik, 60 let; Peter Uršič, sin žagarja, 1½ leta, Gor. Dobrava 13; Ivana Jakoš, hči čevljarja, 3 let, Sostro 11; Alojzij Mavrin, sin delavke, 5 mesecev, Salka vas 21.

N. p. v. m.!

Mala kronika

Uredništvu »Slovenca«.

Na očitke »Delavske Pravice« št. 3, da je »Slovenec« prenehal biti katoliški list, izjavljamo:

»Slovenec« ima nalogo, da narodno, politično, socialno in sploh vse javno življenje presoja po načelih katoliške Cerkve, ter v tej luči razpravlja vse v uvodnih člankih in drugih poročilih. Ker to nalogo korektno, odločno in uspešno vrši, moram izjaviti, da je »Slovenec« res katoliški list.

Slično izjavo sem poslal »Pravici«, pa je do sedaj še ni prejela.

Pozdrav in blagoslov! Z Bogom!

† Anton Bonaventura, škof.

— S to edino kompetentno izjavo je vsaka debata za nas zaključena. Ker je tudi za »Delavsko Pravico«, ki se smatra za katoliški list, škofova avtoriteta merodajna, pričakujemo, da se ne bo obotavljala popraviti storjene krivice in da bo izjavo ordinarija, ki jo ima že preko teden dni, tudi lojalno objavila.

Ali šola preveč zahteva od otrok?

19.

Nobena gora ni previsoka, da bi človek ne prišel na vrh, ako le najde pot, ki dopušča človeškemu močem, ta vrh brez škode za zdravje doseže. Predvsem se v naših šolah prav nič ne računata s fizičnim razpoloženjem, kako se otrokom vlija znanje in se jim prilaga vzgoja. Temeljna zmotna vse pedagogije je nerazdeljen pouk, kakor je že nekoč omenil. Kako naj navaden človek, že celo pa otrok, sledi pouku, in naj bo še tako mešan z zabavo, 4 do 5 ur nepretrgoma, je kratkoročno neumljivo. Toliko časa poslušati glas ene osebe in se šolsko zadržati, je prava tortura. Najlepša zabava, najlepša godba utruditi v par urah, kako neki se naj prenaša tako dolgotrajna šolska pozornost in pouk? Nedeljen pouk se je uvedel radi tistih učencev, ki vesled oddaljenosti od šole niso mogli ali popolnoma v šolo, ali pa so prišli zvečer prepoznati domov. Gotovo so za take slučaje izjeme. Ali radi izjeme največ kakšne četrtine učencev pa se prevrže sistem, in se odredi nedeljen pouk ter naj trpi celota. Otroci pridejo proti pol 2 popoldne domov. Dobijo prestano hrano. Obeje delavci, obrtniki itd., ki imajo prosto od 12 do 1. ne pridejo na ta način ves teden do skupnega kosila s svojimi otroci. Matere se mudijo po cele ure pri ognjišču, da grejejo kosila, zdaj za otroka, ki ima izjemoma enkrat v tednu do 12. drugič do 1 itd. Otroci pridejo v šole izmučeni, prepadi, glava jim je zmešana od pojmov in vtisov peturnega učenja, in popoldne niso za nikakšno resno nalogo. Nerazdeljen pouk

nikakor ni radi šole in bi šoli koristni, k večjemu učnim močem. Niti v uradih se niso obnesle nerazdeljive uradne ure, dasi je tam delo mnogovrstno in razvedrujoče. Torej iz razloga telesnega zdravja, družinske harmonije in duševne čistosti je treba težko delo uka spet razdeliti, kakor je bilo že svoj čas, ko menda tudi niso bili sami neizkušeni vzgojitelji na delu.

Istotako neracionalno uveden je ves sistem pouka. Vsemogoče in vse nepotrebno se želi otrokom že v prvih letih vcepiti v glavo. Ali se je čuditi, da je v računih za 5. razred ljudske šole naloga, kako se računajo borzni kurzi in valute. Slovnič za en razred in drugi razred kar mrgoli, kakor da ne bi bila le ena slovnica za en jezik za vsakega človeka in za vse življenje. Ali je potrebno, da mora otrok s slovnico višje stopnje iskati ono staro iz nižje stopnje, da pogleda, kar je že pozabil in v slovnici druge stopnje tega ne najde več? Z vsjo modrostjo hočejo otroka natrpati v prvih letih, z borznimi poročili, s tuji jezik, ko še lastnega ne zna, z reševanjem ugank, ko še računov z neznankami ne pozna itd.

Zadnja beseda bi še seveda pristojala pedagogiki. Zato bi bilo pa treba cele knjige, v kateri bi se predvsem moralo zahtevati od učnih moči ljubeznivo poznavanje otročje, nepokvarjene duše, ki ne hrepeni za senzacionalnim poznavanjem vseh mogočih človeških spekulacijskih iznajdb, marveč po harmoničnem dviganju kvišku.

★ **Dijaški lovriši blagopokojnega delavca g. Lovrenčiča** so vlnudno vabljani, da se kar mogoče polnoštevilno udeležijo pogreba pokojnika. Zberemo se v sredo, ob pol 8 zjutraj v Ljubljani na glavnem kolodvoru.

★ **Izplačilo nagrad veroučiteljem.** Vse veroučitelje dravske banovine pozivlja banska uprava v Ljubljani, da predložijo prijave za nagrade za poučevanje verouka na osnovnih šolah za čas od 1. septembra 1929 do 9. decembra 1929, ko je stopil v veljavo zakon o narodnih šolah. Običajno sestavljene prijave je predložiti najkasneje do dne 15. 1. m. finančnemu oddelku banske uprave v Ljubljani.

★ **Duhovniki, pozor pred agenti!** Zopet se potikata po župniščih dva agenta neke inozemske tvrdke s cerkvenimi tepih, platnom i. dr., ki znata prav spretno zvaliti svoje žrtve na led. Naše stališče napram agentom pač bo: Od nobenega nič!

★ **Pri astmi in boleznih srca, bolečinah** v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozij in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so z »Franz-Josef« vodo zginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku boleznij, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Oprostilna razsodba radi rajhenburske nesreče.** V soboto se je vršila pri celjskem okrožnem sodišču pred senatom trojice razprava proti železniškemu uradniku Alojziju Rantaši radi znane železniške nesreče, ki se je pripetila lani v noči od 2. na 3. novembra na postaji Rajhenburg in pri kateri so se smrtno ponesrečili trije železniški uslužbeni! Rantaša je bil obtožen malomarnega vršenja službe. Zagovarjal ga je sijajno g. Milčinski iz Ljubljane. Senat je Rantašo oprostil vsake krivde. Razprava je trajala tri ure.

★ **Slovensko umetniško društvo.** V soboto 1. t. m. se je vršil v dvorani Delavske zbornice letni občni zbor Slovenskega umetniškega društva. Člani so se zborovanja udeležili polnoštevilno. Društveni predsednik slikar Tratnik je predložil listo nadaljnjih dvanajst umetnikov, ki so želeli pristopiti v društvo in so bili soglasno včlanjeni. Sledila so običajna poročila odborov, nakar se je izvolil nov odbor, katerega tvorijo gg. umetnostni zgodovinar dr. R. Ložar (predsednik), kipar in slikar Tone Kralj, grafik Miha Maleš, slikar Fran Tratnik in slikar Franc Palovec. Društvo je postalo močna in enotna organizacija slovenskih umetnikov modernega, impresionističnega izraza.

★ **Ropar Smole aretiran.** V nedeljo je bil v Sevnici v krojaški delavnici Josipa Arnska ne mitneje aretiran znani in dolgo iskani roparski morilec Jožef Smole. Gre za 35letnega Jožefa Smoleta iz Trebelnega pri Mokronogu. Ta je osumljen, da je lani na zahrbtn način blizu Krškega umoril in ropal samotarsko starico Juvančičevo. Pred časom je bilo na enak način izvršenih v mokrnoških okolici več takih roparskih umorov nad osameli stariimi ljudmi. Koliko teh ima na vesti Smole, bo ugotovila še preiskava.

★ **Slovenec v Zagrebu na skrivnostni način umorjen.** V Zagrebu je bil v soboto, pozno zvečer odkrit strašen zločin. Okrog 10 zvečer je neki študent našel na Wilsonovem trgu, prav pred časnikarskim domom, neznanega moškega, ko je ležal na trebuhu v luži krvi. Študent je o tem obvestil prvega stražnika in kmalu se je okrog nezavesnega ranjenca nabralo vse polno ljudi. Moški je bil prepeljan v bolnišnico, kjer je pa že v desetih minutah umrl, ne da bi se poprej zavedel. Zdravniki so ugotovili, da je umrl radi velike rane na vratu pod levim ušesom, tako da mu je bila prerezana aorta. Rana je taka, da jo je mogel prizadeti le kdo drugi, izključen pa je samouror. Iz tistih, ki jih je imel pokojnik s seboj, je razvidno, da gre za delavca Josipa Presička, rojenega 1. 1900. v vasi Ravne, v občini Pletenje pri Brežicah. Tega Presička so oblasti iskale radi bega od vojakov. Kakor sklepajo, se je moral Presiček pred svojo smrtjo napiiti alkoholnih pijač in najbrž se je s krti sprl, pa ga je ta z nožem sunil v vrat in mu prerezal žilo. Za ubijalcem dosedaj ni še nobenega sledu.

★ **Tudi Svabi pridejo iz Amerike v Vojvodino.** Svabi v Jugoslaviji bodo letos doživeli veselo svidenje s svojimi rojaki iz Amerike, ki jih pridejo obiskat v domovino. Jugoslovanski Svabi, živeti v Ameriki, zlasti v Chicagu, se pripravljajo na velik švabski izlet v domovino, da bi še enkrat videli kraje, kjer so preživeli leta mladosti in kjer imajo svoje sorodnike in prijatelje. — Evropsko potovanje banalskih in bačkih Svabov organizira nemški tednik v Chicagu »Heimatbote«, okoli katerega se v glavnem zbirajo naši Svabi. S seboj bodo imeli tudi poseben orkester, ki bo privedel več koncertov, tako v Novem Sadu, Belgradu, Zemunu, Indjiji, Rumi in drugod. — Svabi odpotujejo iz Chicaga dne 29. maja in pridejo sredi junija v Jugoslavijo. Vodil jih bo Vendelin Kraft iz Milwaukee, sorodnik bivšega narod. poslanca dr. Krafta. Svabi bodo imeli s seboj tudi filmski aparat, s katerim bodo filmali življenje in navade v svojih rojstnih krajih.

★ **Javna prošnja.** Razstavni odsek kongresnega odbora J. G. Z. v Krškem prosi gasilska društva, naj mu ne mudoma sporoče, če imajo kak predmet (zgodovinsko sliko požara, zgodovino društva, število požarov, zanimivo zgodovinsko gasilsko orodje itd.) ter naj javijo, koliko bi znašala poštnina. Predmetni nasveti iz gasilskih vrst in privatnikov se hvaležno sprejemajo. Več v »Gasilcu«.

★ **V Službenih novinah** kraljevine Jugoslavije št. 25 od 31. januarja t. l. je objavljena »Uredba o organizaciji, uporabi in nagraditvi dela kaznjencev, ki izdržujejo prisojeno jim kazni v zaporih sodišč ali v drugih sluhčnih zavodih«, dalje »Uredba o posebnih dodatkih v denarju ali naravnih državnim nameščencem kazenskih in sluhčnih zavodov«. »Uredba o ustanovitvi in delu državnih zavodov za vzgajanje in popljševanje mladoletnikov«. »Uredba o vzgajanju in popljšanju starejših mladoletnikov, ki so bili obsojeni izdrževati prisojeno jim kazni v popljševalnicah in »Uredba o uniformiranju in obožitvi jetniških paznikov«.

★ **Slovar tujk.** Priredil dr. F. Bradač. Obsega več kot 15000 tujk, ki se rabijo v vsakdanjem življenju ali pa čitajo zlasti v časopisju. Zato je Bradačev slovar, ki vsako tučko točno in skrbno tolmači, vsakemu našemu človeku neobhodni pripomoček tako pri čitanju kakor v dnevnem običevanju, kjer se tujka vedno sliši. Slovar tujk stane broširan 40 Din, vezan 50 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ **A njega ni...** je povest, ki jo vsakdo z največjim zanimanjem čita. Stane samo 15 dinarjev in se dobi v Ljubljani (Jugoslovanska knjigarna in Nova založba), v Mariboru (obe Cirilovi knjigarni) v Celju in Ptuj.

★ **Gospodnje** Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos Reich.

★ **Opozarjamo**, da se vrši od 27. januarja do 10. februarja inventurna prodaja ob običajnih cen s 15 odstotki popusta. P. Magdič, Aleksandrova 1.

Velika skrivnost

je znana dr. M. Opekova knjiga, ki jo zlasti radi kupijo **ženini in neveste** in tisti, ki hočejo **mladonoročence** razveseliti z lepim in koristnim darilom. Knjiga vsebuje 17 govorov **o zakonu**, in mislimo, da po pravici nujno opozarjamo nanjo vse zakonce in one, ki se že bližajo poročnemu oltarju. — S to priliko pa ponovno priporočamo tudi vse druge dr. Opekove knjige govorov. Dozdaj jih je izšlo sedemnajst, in kdor naroči vse, mu damo 10% popusta, tako da dobi celo dosedanja zbirko (broširano) za Din 290.—.

Prodajalna k. I. D. - B. Ničmanova v Ljubljani.

tečih oči. Ves zalit s krvjo, je vztrajal na svojem slavnem prostoru... Srce mi je kroevito utripalo.

»Jaša!« je poklicala žena, »kava je gotova!«

»Tako!« Ribkin je postavil piko in šel južinat.

Minulo je petnajst let. »Primus« je šumel v sobi novinarja Ribkina v sedmem nadstropju. Žena je kuhala kavo, Ribkin pa je končal članek: »K obletnici kapitalističnega klanja.«

»Pred petnajstimi leti so bili milijoni od domače grude otrgnanih kmetov in delavcev po prekleto carski vladi poslani v krvavo klavnico. Mi, kmetje in delavci, smo umirali kot žrtve carjevih rabljev na fronti in izgubili zdravje v umazanih strelskih jarkih. Nikoli ne bom pozabil, kako je pretepal v moji navzočnosti ošabni častnik ranjenega priletnega delavca za to, ker je revež stokal od bolečin... Nikoli ne bom pozabil bledega obraza in žarečih oči te žrtve proletarijata. Čital sem v njih: »Kmalu napoči ura, pa boste plačali...« Ves zalit s krvjo, je vztrajal na svojem mučeniškem prostoru... Srce mi je mučno drhtelo...«

»Jaša! kava je gotova!«

»Tako!« Ribkin je postavil piko in je šel pit kavo.

(»Krokodil« Moskva.)

V. Nečitajlov:

Beseda in rana

(Bolgarska pravljica)

Kmet se je nekoč zamudil v gozdu. Videl je, da bo moral zunaj prenočiti, zagledal medvedov brlog in zlezal noter. Medved je bil

doma, človeka vlnudno sprejel in mu postregel z vsem, kar je imel. Kmet je mirno prespal. Zjutraj se je zbudil in se poslovil od gospodarja. Medved mu je dejal: »Oprosti, prijatelj, da ti nisem mogel dobro posrečiti!«

»O, ne, mu je odgovoril gost. »Postrežba je bila dobra, saj sem se najedel. Samo eno mi ni bilo všeč: preveč smrdi po medvedini v tvojem brlogu!«

Zdaj pa je pobral medved nož, nastavlil svoj vrat in dejal: »Primi za nož pa me z njim na vso moč udari. Če tega ne boš storil, te bom pojedel.«

Kmet ga je pričel prositi, naj nikar ne zahteva tega, a medved je trdil svoje in je postal hud. Kaj je hotel kmet: vzel je nož in medvedu vsekal globoko rano. Potem sta se poslovila.

Minulo je več let, in zopet je srečal isti človek istega medveda v gozdu. Pomenila sta se o raznih stvareh, a ko se je hotel človek posloviti, mu je medved dejal: »Poglej no, prijatelj, moj vrat, kjer si me nekoč ranil z nožem. Ali je še videti rano?«

Človek je pogledal: »Nobene rane ni več!« je odgovoril, »niti brazgotine ni ostalo po njej.«

»No torej, prijatelj, zdaj me boš razumel,« mu je dejal medved. »Rana se je zacelila in sem pozabil nanjo. A žaljive besede, katero si mi takrat rekel za slovo, ne bom pozabil, dokler bom živ...« Po teh besedah je medved človeka pohrustal...

Tudi najbolj globoka rana od noža se zaceli, a rana, ki jo stori hudobna beseda, se nikoli ne pozabi!

Ljubljana

Kaj bo danes?

Opera: Zaprt.
Opera: Ernani. E.
Lekarna: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, in Mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Naključje na Večni poti

(Kramljanje za »Ljubljano«.)

»Večna pot se imenuje tako, ker je zelo dolga,« stoji v Vodniku po Ljubljani in okolici. Razlaga najbrž šepa. Zadnje nedeljo, pozno popoldne, se mi vsekakor ni zdela dolga. V ivje same srebrne šipe zavita, je bila zelo lepa. (Na sliki v »Ilustriranem Slovence« je posekala zadnjič vse planinske posnetke.) Bila je tudi popolnoma prazna. Nedeljski izletniki so se že razkropili po gostilnah, da bi se v vinskih in tobačnih oblakih malo oddahnili od svežega zraka. Odjemalci suhljadi, ki jo pobirajo po tleh in jo tudi sami znajo narediti z železnimi kavljji, ob nedeljah tudi počivajo doma. Samo včasih so zašuštele in se vsule na tla z ostrimi zobmi odgrizene smrekove vejice, v dokaz, da so verjice že pri večerji in bodo kmalu zaspale. Pogledal sem se, kaj počenjajo krti. Ob Glinščici imamo namreč toliko krtov, kakor nikjer na svetu. Prepričan sem se, da je v teku tedna nastalo izredno mnogo krtovin, kar pomeni vedno konec zime in milo vreme. Zavil sem potem zopet nazaj in se hotel že povzpeti na visoki Rožnik, ko se ustavi med zadnjimi drevesi tik ob Večni poti. Zmotili sta me dve našopirjeni šoji: tako smešno sta se napihovali in plesali po vejah, da bi res bilo žal zamuditi ta prizor... A v naslednjem trenutku sta se šoji z rezkim krikom dvignili v zrak in izgini med drevjem. Po cesti se je razleglo daleč slšno petkanje: iz Ljubljane je prihajal mlad gospod, nedeljski jezdec. Cesta je oživela in v naslednjem trenutku se je z bliskovito naglico, kakor v kinematografu, odigril niz dogodkov. Dokaj visoka smreka, ki je stala na ovinku poti, se je nenadno pretresla, zamajala in se s ropotom zrušila preko ceste baš takrat, ko je prišel jahač. Menda je drevo zrahljal zimski veter ali podzemeljski studenček, kateremu niso bile kos presibke korenine. Konj se je vzpel na zadnje noge in pričel plesati, ne da bi prišel naprej. Jahač ga je komaj krotil, a nesreča nikoli ne počiva. V istem hipu je zabrel poprej neslišen motor in izza ovinka je pridrel jahaču naproti avtomobil. Razlegel se je cvileči ženski krik, konj je skočil v zrak, jezdec pa je strmo glavl iz sedla naravnost avtomobilu pod kolesa. Zaškrtala je zavora in v polnem diru ustavljeno vozilo se je močno nagnilo na stran. Nehote sem zaprl oči. Konj bi si lahko polomil noge, avtomobil bi lahko povozil jahača ali bi se sam zvrnil v globok obcestni jarek, se prekopicnil in potniki bi se po nesrečili. Toda angelvaruh je takoj bil na licu mesta. Ko sem zopet pogledal, se je že avtomobil ustavil, konj zdiral proč z visoko dvignjenim repom, jahač pa se je nepoškodovan dvignil na noge. Sofer in potniki so izstopili in dvignili ter odstranili deblo s poti. Jezdec, ki se je izpremenil v pešca, je stekel za svojim konjčkom in ga srečno ujel na travniku pol kilometra bližje proti Ljubljani. Žival je sicer drhtela po vsem životu, a se je ustavila kakor ubogljiv psiček. Nato je oddrdal avtomobil v mesto, in jezdec — v Koseze. Naključje ni zahtevalo nobene žrtve in vse se je srečno končalo. Oddahnil sem se in se naravnost po rebri pričel vzpenjati v hrib. Saj ni mogoče hoditi po rožniških cestah. Vedno so bile slabe, v blatu in mrazu, ker po njih vlačijo posekane hlode. In odkar je zgradil gospod Camernik vrh Rožnika svojo veliko vilo, je tako narastel avtomobilski promet, da lahko priporočam ceste na Rožnik samo tistim izletnikom, ki si hočejo na vsak način polomiti noge.

Dopolnjena je MAGGI-jeva zabela cenejša!

Radi tega si dajte prazno MAGGI-jevo stekleničico vedno dopolniti od Irgovca, toda pazite na to, da se zabela dopolnjuje iz velike MAGGI-jeve steklenice; kajti v le-tej se zakonito ne sme imeti nič drugega naprodaj, kakor MAGGI-jevo zabelo.

Splošno veljavne dopolnjevalne	Steklenica stev.	0	1	2	3
cene:		Din 6-	12-	20-	40-

Isrežite in shranite!

mešna občina je tem malim ljudem dosedaj dajala majhna posojila. Ti krediti so bili sicer res brezobrestni, niso pa bili zastoj in jih Galjevčani vračajo v redu. Mešna občina naj bi s temi posojili nadaljevala vsaj še nekaj let. Take kolonije malih hišic so se izkazale kot zelo uspešno sredstvo proti stanovanjski krizi in zlasti kot uspešno sredstvo proti samovoljni nekaterih večjih lastnikov hiš, ki so prav sedaj pričeli neumljeno navijati najemnine stanovanjem.

○ **Prijet tak.** Mnogo razburjenja je bilo v nedeljo zvečer v neki gostilni v Kolodvorski ulici. Zasačili so namreč nekega S. P. ravno, ko je prodajal pred petimi minutami ukradeno suknjo. Bil je seveda aretirani in policija je pri njem zaplenila tudi kolo, o katerem je ugotovila, da je bilo ukradeno. Policiji se pa nekaj ne vjema v računih. Polovila je namreč pred časom vse znane vromilec in tatove koles in pozaprila vse njihove tolpe. Vlomi so res prenehali, ne pa tatvine koles. Te so se celo pričele sumljivo množiti. Zato so na policiji mnenja, da je aretirani S. P. eden od glavnih tatov koles v Ljubljani in mu sedaj temeljito izprašujejo vest, da bi kaj prišlo na dan.

○ **Pobeg parček.** V Ljubljani je še pred tedni živel čudna dvojica: nemški državljani H., 60leten, je bil kamnotiskar v tovarni »Saturnus«, njegova prijateljica pa je bila za polovico mlajša. Pred tedni si je to dekle izbralo za žrtev nekega šišenskega trgovca, ki ga je pošteno oskubilo. Naročila je več blaga pri njem, plačala pa ni nič. Prav tako je tudi napravila po drugih trgovinah. Ko je tako napravila za okrog 30.000 Din dolga, jo je s svojim 60letnim »fantom« popihala v Nemčijo. — Ljubljanska policija je seveda za obema poslala tiralico in so ju te dni res prišli v Leipzigu. Ali z njuno izročitvijo ljubljanski policiji ne bo nič, ker sta oba nemška državljana. Nemške oblasti so jima sicer zaplenile nekaj prigrlovanega blaga, kaznovale pa ju bodo same.

STANKO FLORJANČIČ

tvrdka z železino

LIUBLJANA, Sv. Petra cesta 35

priporočta svojo bogato zalogo kuhinjske posode in vsega v to stroko spadajočega blaga.

Maribor

○ **Vprašanje dvorca bivše oblasti** samouprave se bo rešilo v kratkem času. Kakor izvevmo, odločilni činitelji niso nenaklonjeni načrtu, da preide dvorec v last tukajšnjega Muzejskega društva. Slog in notranja ureditev stavbe sta take vrste, da kakor nalašč odgovarjata zgornjemu namenu. S tem se bo namreč omogočila nadaljnja izpolnitev mariborskega pokrajinskega muzeja, ki je v danem položaju spriču pomankanja potrebnih prostorov nemoogoča in to navzlic delavnosti in veliki zbirateljski inšiativi posameznih tukajšnjih kulturnih delavcev. Ravno to pa bo največjega pomena pri pospešenem in poglobljenem delu za ohranitev zgodovinsko važnih predmetov ter izkopavanja, pa tudi raznih listinskih virov ter dokumentov; saj se nameravajo v dvorcu rezervirati posebni prostori za pokrajinski arhiv, ki mu bodo s tem zajamčene razvojne možnosti. Taka solucija predmetnega vprašanja je brez dvojbe največjega pomena ne samo za Maribor, ampak za celo obmejno ozemlje. Nadaljnji razvoj in proevit tukajšnjega muzeja ni namreč samo kulturna, ampak predvsem narodnostna zadeva. Ker se za omenjene prostore poteguje tudi tukajšnji Zdravstveni zavod, bi naj morda dvorec sam prešel na Muzejsko društvo, dyonadstropni dvorišni trakt pa na Zdravstveni zavod. Prvotni načrt za nastanitev gozdarske šole v omenjenih prostorih pa se je opustil, ker ni v Mariboru dovolj kvalificiranih učnih moči iz gozdarske stroke; potem pa je tudi lega neprimerna. Za gozdarsko šolo v Mariboru bi bilo pač treba poiskati primernih stavbnih prostorov ob vznožju Pohorja, kjer bi se na naravnost vzoren način teoretičnemu pouku lahko priključevala praksa.

○ **Lepo in dostojno** so proslavili v nedeljo popoldne gojenci tukajšnjega školiškega dijaškega semenišča desetletnico semeniške Marijine kongregacije. Na sporedu proslave, ki se je udeležil tudi pomožni škof dr. I. Tomažič, so bile razne pevske, glasbene in dramske točke: Pavčič: Češčena bodi, o Kraljica; Premrl: Do Marije (deški zbor); Cvetlični venček nebeški Kraljici (spevoigra »prologom«; uprizorili nižješolci); O Sanctissima (izvajal violinski orkester). Pribežališče grešnikov, mistična igra s petjem v dveh dejanjih (uprizorili višješolci). Razen tega je bil na sporedu tudi slavnostni govor osmošolca Herge. Gladko in brezhibno so se izvajale vse sporedovne točke; priznati je treba ob tej priliki, da se razvijajo v zatišju omenjenega zavoda na posameznih poprišjih talenti, ki bodo pozneje v življenju prinašali domovini veliko dobrega in plemenitega. Za svoj lep nastop so želi izvajalci sporeda toplo priznanje navzočih, med katerimi so bili tudi nekateri ustanovitelji kongregacije pred desetimi leti. Obenem pa je proslava pričala o možnosti vsestranske, plemenite ter skrbne vzgoje, ki so je

deležni gojenci omenjenega zavoda, iz katerega je izšlo tekom desetletij toliko neustrasni ter vnetih nositeljev prave ljudske miselnosti širrom lavantinske vladikovine.

○ **Matičjeva ponočna odisejada.** Edinstvene smole je bil deležen zasebni uradnik Matijee N. Nalezal se ga je temeljito v neugnani svoji izprašjevalni bolesti ter doživel domov grede nekaj imenitnega. Zašel je namreč v dr. Franzevo vilo, se motal po hodnikih ter končno zleknil svoje trudne okončine preko neke zofe. Naslednje jutro je bilo v vili nemalo začudenja. Od vsega začetka mu niso niti verjeli, da je zašel v tuje stanovanje. Ubogi Matijee! Smola pa taka!

○ **Rdeči križ v Lajtersbergu.** Ker prvič sklicana redna letna skupščina ni bila sklepčna, se v nedeljo 9. februarja vrši v gostilni Požauko v Koških druga redna letna skupščina z običajnim dnevnim redom.

○ **S pričkanjem se je pričelo...** Zbrali so se fantje v neki gostilni na Fali ter se prav imenitno zabavali ob rujnem vinčku; po stari navadi je razgovor prešel v zbadanje, zbadanje v pričkanje, pričkanje pa v ravs in kavs. Skupil jo je 29 letni delavec Anton; zadobil je z nožem več ran na levi roki. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

○ **Zakrament svete birme** je podelil v nedeljo ob 10 prevzvišeni g. knezoškof dr. Andrej Karlin v škofijski kapelici poročniku 45. polpolka Antonu Novaku. Botroval je poročnik Jožef Rijavec.

○ **O veličini Plečnikove umetnosti** bo govoril na četrtkovnem prosvetnem večeru umetnostni zgodovinar dr. Fran Stele iz Ljubljane. Plečnik ni samo največji sodobni slovenski arhitekt, ampak umetniški oblikovalec svetovnega slovesa. V Pragi in na Dunaju slovi njegovo ime ravnotako kakor v Ljubljani in celi Jugoslaviji. Predavanje pojasnjuje lepe skopične slike. Mariborčani naj s polnošteviliim posetom dokažejo, da vedo ceniti veličino Plečnikove umetnosti.

○ **Iz mariborskega teatra.** Prihodnja premijera v mariborskem gledališču se bo vršila v kratkem. Vprizorila se bo zelo zanimiva in napeta drama slavnega poljskega dramatika Przybyszewskega »Snege, ki je pred leti v Ljubljani dosegla kar največji uspeh. Režija g. J. Koviča. — V drugi polovici februarja gostuje svetovnoznani ruski groteskni teater »Sinja ptica« pod vodstvom ravnatelja gospoda Južnega v mariborskem gledališču. Ta teater je povsod, kjer je gostoval, žel velikanske uspehe.

○ **Klub slov. kat. akad. starešinstva** ima drevi ob osmih svoj redni sestanki v dvorani Prosvetne zveze.

○ **Se res ciamat...** Neko penetracijo čutimo v Mariboru; očituje se ob raznih prilikah, posebno ob raznih prireditvah. In take penetracije od onstran gotovo ne potrebujemo. Ni pač potrebno, da bi moral biti človek šovinist, da bi se povzpelo do gornje trditve. Nekli tukajšnji klub, ki bi mu tega spriču sestave članstva pač ne prisojali, je k neki svoji prireditvi, ki se bo vršila v bližnjem času, povabil celo godbo — iz Gradca. Da se ta načrt ter vsi slični poizkusi enkrat za vselej preprečijo, zato je v teku akcija, ki so jo pokrenila tukajšnja narodnoobrambna društva. Muzike in sličnega nam pač ni treba iz — Gradca.

○ **Od doma...** Klepar Franc Podobnik je prijavil na policiji, da je njegov 14letni sin že pred tremi dnevi odšel od doma v Smetanovi 52 ter se odslej ni več vrnil. Za dečkom se vrše poizvedovanja.

○ **Zobni atelje M. Schutta** je zaprt do dne 15. februarja 1930.

DIJAVE SLON

Celje

Iz seje mestnega občinskega sveta.

Seja 31. januarja se je pečala s tekočimi zadevami.

○ **Poročilo župana.** G. župan je po uvodnih formalnostih poročal o poklonitveni deputaciji Dravske banovine. Nato je poročal o uspehih intervencij v raznih ministrstvih. Predvsem je šlo za rešitev vprašanja regulacije Savinje in pritokov. Vsa ministrstva so obljubila, da se bo stvar izvršila, zlasti še, ko je 10 milijonov dinarjev v to svrhu oskrbelo že mesto samo in manjka le še 5 milijonov. Vsa ministrstva so obljubila potrebne kredite. V prometnem ministrstvu so zlasti pozdravili poslednji projekt regulacije, po katerem bodeta odpadla oba železniška mosta ob kolenu Savinje pri Celju, ki sta itak že precej slaba. — Delegacija se je dalje informirala glede izplačila druge tranše mestu dolžne kaldrmine, ki znaša okoli 1.200.000 dinarjev. Ker tozadevnega spisa ni v Belgradu, je dobila le zagotovilo, da se bo kaldrmina nakazala, ko dospe spis, ako je seveda bila prošnja pravočasno vložena, kar pa se je zgodilo. — Županovemu poročilu je sledila tajna seja.

○ **Pravni odsek.** Referent g. dr. Kalan. Svoj čas je občina nameravala tožiti državno upravo radi neplačane najemnine za prostore, ki jih v mestni osnovni šoli zavzema državna trgovska šola. Ker pa je med tem bilo 25.000 dinarjev že vplačanih in je sedaj zaostale na-

jemnine le še 3085 Din. občina zaenkrat ne bo tožila. — Krajevni šolski odbor je odgovoril drž. trgovski šoli prestore v mestni osnovni šoli s 1. avgustom 1930. Občinski svet je mnenja, da spada ta stvar le v kompetenco občinskega sveta in je naročil svojemu šolskemu odboru, da stvar prouči. — Pravitako se odkaže pristojnemu odseku vprašanje naturalnega stanovanja za ravnatelja meščanske šole. — Večje število oseb je bilo kaznovanih radi nedostatkov pri plačevanju cestnih naklad. — V domovinsko zvezo je bilo sprejetih 17 oseb, 5 prošenj pa je bilo odklonjenih.

○ **Finančni odsek.** Predstojništvo mestne policije bi rado dobilo ingerenco na sestavo načrtoval za novi trakt pri mestnem magistratu. Občinski svet je to željo odklonil. Za sedaj sploh ni misliti, da bi dobila policija kje lokale, ker jih ni. — Dr. Mojzes Klein je ponudil mestni občini posojilo. O predlogu se bo sklepalo, če bo ponudnik predložil tudi pogoje. — Mestno gozdarstvo in gospodarstvo se bo organiziralo tako, da bo lahko vodil oboje le en strokovnjak. — Prošnja zavoda šolskih sester v Celju za podpore se priporoči g. županu, da ji ugodi iz svojega fonda. — Gasilno društvo v Celju je prosilo za kurivo. Sklene se, da za letos ni mogoče nič več prispevati. — Mestna knjižnica dobi brezplačno prostore v novi hiši »pri krouci« — V novo kolonijo stanovanjskih hiš na Lanovžu bo mestna občina na svoje stroške speljala glavni vod, odcepe pa bodo morali plačati hišni posestniki sami. — Mestna občina ima za 7.700 Din 20% kronskih bonov. Sklene se jih prodati najboljšemu ponudniku. — Že več let se vleče vprašanje lastništva cest okoli nove okoliške šole. Sklene se pravncmu odseku naročiti, da to stvar uredi. Pri tej priliki stavi g. prof. Cestnik predlog, naj bi se v bodoči proračun vstavil večji znesek za nepredvidene izdatke, kar je bilo sprejeto. Nadalje bomo še poročali.

○ **Prihodnji prosvetni večer** se vrši v ponedeljek dne 10. februarja v običajni dvorani. Posvečen bo bratom v zasiednem ozemlju. Predaval bo glavni tajnik »Slovenske straže« g. David Doktorič iz Ljubljane.

○ **Nedeljska predstava Krekoveev** v Narodnem domu je bila že vsa v znamenju pusta. Vesela vsebina burke »Moč uniformec« je privabila izredno število občinstva, zlasti iz dežele. »Moč uniformec« bodo ponavljali prihodnjo nedeljo.

○ **Gostovanje mariborskega gledališča.** Jutri v sredo gostuje v celjskem gledališču zopet mariborsko gledališče. Uprizorilo bo francosko komedijo »Lepa pustolovščina« po Pregarčevi režiji, ki jo je obnovil g. Vlado Skrbliček.

○ **Važen glasbeni dogodek** bo gostovanje ljubljanske Glasbene Matice, ki koncertira s svojim francoskim programom v nedeljo dne 9. februarja t. l. popoldne v Celjskem domu Vstopnice prodaja knjigarna Gorliar & Leskovšek.

○ **Podružnica Kmetijske družbe** so ustanovili prošle nedeljo v Šmartnem v Rožni dolini pri Celju. Pristopilo je takoj lepo število kmetovalcev.

○ **Pretep med delavci.** Službojčemu stražniku je prišel v petek 31. t. m. dopoldne neki delavec javiti, da se na novi stavbi, ki jo pri Westenu gradi inž. Dedek, dva delavca pretepa in da je že eden ranjen. Res je stražnik našel na stavbi 19 letna delavca Toneta in Franceta. Tone slika dogodek tako, da je prišel France malo preje k njemu v pritličje, mu izmaknil iz rok lopato in stekel na vrh stavbe. Toneta je to razjezilo, mahnil jo je za Francetom in mu iztrgal lopato. Pri tem pa ga je France tako nemilo sunil ob tla, da je do bil Tone na laktu lažjo rano. V nadaljnjem je France izvelkel žepni nož in hotel z njim napasti Toneta, ki pa se je urno branil z lopato tako, da je butnil večkrat tudi ob Franceta ter ga ranil na glavi. France seveda slika stvar v svoj prid Kriva sta pa najbrž oba, ker noče nobeden predložiti zdravniškega spričevala.

○ **Vendar enkrat eden »padel noter«.** Bvžez Savinjo v mestni park služil kaj rada nekaterim kolesarjem za trening, čeprav je prepovedano preko nje voziti. Prošli petek je okc postavil venoar enkrat enega zasačil. Bil je nesrečnež mizarski pomočnik Francelj. Zapisali so ga in kazen bo plačal. Prav je tako.

○ **Krasno store, pregrinjala, zavese,** damsko perilo, elegantno, proti naročilu in po meri izdeluje M. Stribar, Celje, Aleksandrova ulica 2 (poleg Zamparutti). Pri naročilu perila, zavese itd. predtjanje zastoj.

Moder gospodar si nabavi

TRAVERZE

že sedaj, da ne bo imel spomladi skrbi in nepotrebnih stroškov. — Traverze v vseh dolžinah in profilih, in TRBOVELJSKI CEMENT v papirnatih vrečah ima najceneje v zalogi

STUPICA FRANC

železnina - LJUBLJANA - Gosposvetska cesta 1.

so napačni pot, po katerem prihajajo bolezenske ka v naše telo OTROKE ki obiskujejo šolo najlaže obvarujejo prehada, nahoda in influence ANACOT-pastilje dr. Wanderja. Dobivalo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje,

Kako so bizone rešili propada

Novo črede bizonov v Kanadi

Londonski list »Times« prinaša naslednji zanimiv članek izpod peresa svojega dopisnika v Kanadi.

Verjetno je, da se nobena druga vrsta živali, ki je bila na tem, da popolnoma izumre, ni obnovila tako hitro, kakor bizoni v Kanadi. Za to pa gre hvala le kanadski vladi. Pred nekaj leti je bilo ostalo samo nekaj komadov te živali, danes pa žive v severozapadnem ozemlju Kanade črede, ki štejejo na tisoče bizonov.

Ker so razmere, v katerih žive zdaj te živali, zelo ugodne, je pričakovati, da bo njihovo število rastle zelo hitro. Do sedaj kanadska vlada o tej zadevi še ni izrekla zadnje besede. Morda bo dala živali v zakup, ali pa bo dovolila ameriškim milijonarjem zelo drag lov, da bodo torej smeli streljati bizone in konzervirati njihovo meso. Če bo ta sport zopet obnovljen, bo gotovo pridobil tudi lovce iz starega sveta. Ra-

da njihovo število zmanjša. Poklali so 2000 starejših bizonov. Iz njihovih kož so napravili razne oblačilne predmete.

Industrija predelovanja bizonovih kož se je razvila v Edmondu, glavnem mestu pokrajine Alberti. Bizonove kože se dobro prodajajo tudi v Londonu in Parizu. V začetku oblačila iz bizonovih kož niso bila priljubljena, ker so se nekaterim zdela pretežka. To pa so popravili s tem, da so izboljšali način strojenja kož. Prvi državljani Kanade princ waleški, nosi obleko iz bizonove kože; ravno tako tudi guverner lord Willington.

Čeprav je bilo potrebno pobiti 2000 bizonov, vendar javnost ni bila zadovoljna z mislijo, da bi se jih vsako leto pobilo toliko. Javnost je pač smatrala, da dela vlada brez smisla, ko troši toliko denarja za vzdrževanje bizonov, samo da jih potem v gotovem številu pobije. Nekateri kritiki so celo trdili, da je zločin pobijati vsako leto toliko živali, ko pa je vendar v severni Alberti in v severozapadnih predelih Kanade še toliko nekoristne zemlje, kjer bi se te živali sijajno počutile. Ti protesti niso bili zastoj. Nekdo se je domislil, naj se bizoni, kar jih je preveč v parku Waingwrighta, odpremijo proti severu in naj se tam pomešajo z divjimi bizoni. Novejša raziskovanja so pokazala, da ti divji bizoni žive na ozemlju med rekami Slave, Peace in jezerom Great Slave.

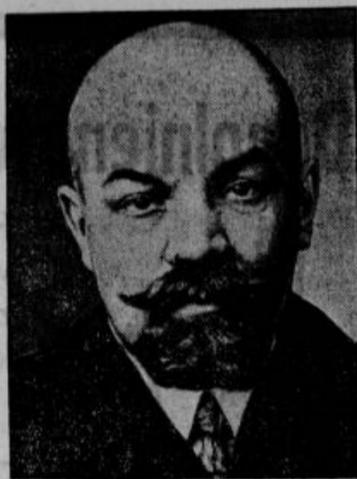
Poznejši raziskovalci trdijo, da obstojata dve posebni vrsti bizonov: ena se pase na ozemlju severno od reke Peace, druga pa živi med rekama Buffalo in Little Buffalo in na jugu jezera Greath Slave. 60. vzporednik približno loči ti dve vrsti bizonov.

Po izjavi Johna Leduca, ki je preživel tri leta na ozemlju med rekama Peace in Beaver Hills in ki je prvi belokožec, ki je prodrl v ozemlje ob reki Hay, se je zvezna vlada začela bolj zanimati za divje bizone. Toda svetovna vojna je pokvarila njene načrte. Po svetovni vojni je vlada poslala mnogo raziskovalnih ekspedicij, da ugotove resnično stanje. Končno se je vlada odločila, da vse ozemlje, na katerem se nahaja bizon in ki zavzema 10.500 kvadratnih milj, proglašajo za kanadski narodni park.

Zdaj prevladuje mišljenje, da ta vrsta bizonov izhaja od bizonov z ravnine in ne od kake posebne vrste. Vlada se je ali iz lastnega nagiba ali pa radi nezadovoljstva javnosti odločila, da bizone, kar jih je preveč, pošlje na sever, da se tam pomešajo z divjimi bizoni. Prva taka ekspedicija je krenila na pot leta 1925 pod nadzorstvom polkovnika J. P. Cormvalla in šefa društva Northern Trading. Odpravili so jih tedaj 2000. Do sedaj so iz narodnega parka odpeljali na sever 6000 bizonov, tako, da jih je v parku še 10.000.

Jetniški ravnatelj — apostol

»Bulletin Catholique« v Pekingu poroča: Mlad pogan, ki je bil pred letom dni ravnatelj jetnišnice v Čočovu, je bil pri izvrševanju svojega poklica globoko ganjen, ko je videl telesno in duševno bedo svojih jetnikov. Po knjigah je iskal misli, da bi lajšal njihovo trpljenje in jih odvrnil od sovraštva do Boga. Pri tem je nekega večera odkril katoliško knjigo: Razlaga pravega nauka. Knjiga je postala zanj razodetje. Stopil je v zvezo z misijonarji in je se pogan razlagal jetnikom katekizem. 30 jetnikov se je učilo krščanskega nauka s pomočjo poklicanih misijonarjev. Lazarist Ceny je v delavnici med izdelovanjem čevljev razlagal verske resnice. Od nedelje do nedelje se je množilo število poslušalcev. Po desetih mesecih jih je 60 na lastno prošnjo prejelo sv. krst. O božiču 1929 so bili pri prvem sv. obhajilu. Koliko lahko lajški apostol stori za svojega bližnjega!

General Kutjepov, voditelj vojskih zvez ruskih emigrantov, je iz Pariza brez sledu izginil. Njegovi prijatelji sodijo, da je postal žrtev sovjetske Čeke.

Pomiloščenje raziskovalca Cooka

Doktor Cook, ki je bil te dni pomiloščen, je okusil vso mljnost tega sveta. Njegova družina izhaja iz Nemčije in njegov oče se je prvotno pisal Koch, toda pozneje je ta priimek spremenil v Cook. Cook je zdravnik in je kot tak sodeloval pri Pearyjevi ekspediciji na južni tečaj s parnikom »Belgica« leta 1897.—98., pri kateri se je spoznal in sprijateljil z Amundsenom, ki ga ni zapustil niti tedaj, ko je Cook padel v nemilost. Amundsen mu je dal najboljše spričevalo in izjavil, da je on pravzaprav rešil to ekspedicijo. Leta 1908. je sam podvzel polarno ekspedicijo, pri kateri je, kakor trdi, dosegel severni tečaj. Po svojem povratku je bil nekaj časa predmet občega spoštovanja, toda kmalu je padel

Obračališče za avtomobile na ozkih cestah. V Parizu bodo po vseh ozkih cestah napravili električna obračališča za avtomobile, da bodo olajšali promet.

nanj sum, proglasili so ga za goljufa. Ko je pozneje trdil, da se je popel na Mount Mac Kinley na Aljaski, mu tega ni nihče verjel, tem manj, ker se je celo njegov vodnik izrazil proti njemu.

Leta 1920. je organiziral v Teksasu petrolejsko družbo, čije akcije so zelo kupovali, toda pozneje se je izkazalo, da so brez vrednosti. Cook in njegovi tovariši so bili obtoženi goljufije. Sodba je bila zelo stroga: Cook je bil obsojen na 14 let in 4 mesece ječe in to je bila najtežja obsodba, kar jih je izreklo sodišče v Ohiju za slične prestopke. Bil je zaprt v ječi Leavenworthu, kjer ga je obiskal Amundsen ob priliki svojega poslednjega bivanja v Ameriki. Leta 1928. so pa v resnici našli petrolej na ozemlju, kjer je Cook osnoval svojo petrolejsko družbo in sedaj so se pojavili glasovi za obnovo procesa proti njemu. Tudi profesor Houben je nastopil zanj v neki knjigi, ki je izšla v nemškem jeziku. Sam Amundsen je v svoji knjigi o ekspediciji z »Norge« izjavil, da ne veruje, da bi bil Cook z »Belgica« sposoben za kaka nečastna dela.

In tako je nesrečni Cook dočakal, da je prejel saj nekoliko zadoščenja za svojo žalostno usodo.

Kako so Tolstoji postali grofi

Neki ruski list prinaša sledečo zgodbiico o nekem predniku Tolstoja, ki je prvi dobil grofovski naslov: Pred vrati kabineta Petra Veličega je stal na straži navaden vojak. Mimo njega pride neki aristokrat in hoče nadaljevati pot po hodniku mimo kabineta. Toda vojak ga ustavi in pravi: »Žal mi je, toda car mi je naročil, da ne smem nikogar pustiti tod mimo.« »Jaz sem knez!« odvrne bahavo aristokrat. »Jaz sem vojak Tolstoj in delam to, kar mi je naročeno!« Brez vsake nadaljne besede pograbi knez bič in udari vojaka po licu tako, da mu je krvavel. Vojak Tolstoj stisne zobe od bolečine in reče odločno: »Toda vseeno ne bom nikogar pustil tod mimo, ker mi je ukazal car!«

V tem trenutku se odpro vrata, vojak

Tolstoj se obrne na peti in salutira, knez pa se globoko prikloni. Na pragu je stal car Peter Veliki in z mrkim obrazom je vprašal, kaj pomeni ta hrup pred njegovimi vrati. Knez pove, kaj se je dogodilo. Car ga posluša in se nato obrne k vojaku, rekoč: »Slišiš, ta vitez te je oviral pri izvršitvi mojih zapovedi. Tu imaš mojo palico. Vojak prime za palico in pogleda začudeno carja. »Udari! Maščaj sel!« mu pravi ta. Knez prebledi in zamrma: »Te je nemogoče, Veličanstvo, ta človek je vendar navaden vojak!« Peter Veliki se nasmehne in odvrne: »Imenujem ga za kapetana.« — »A jaz sem gardni častnik Veličanstvo.« »Toda imenujem kapetana za polkovnika carske garde.« — »Dovoljsem si spomniti Vaše Veličanstvo, da sem jaz general.« Zopet se car nasmehne. »Dobro,« pravi, »kaj naj torej storim, ker ne morem dati pretepsti generala ne od navadnega vojaka, niti od kapetana in niti ne od polkovnika carske garde. Imenujem ga za generala. To je torej v redu. In sedaj, gospod general, vzemite mojo palico in dajte knezu, kar mu gre... Sedaj tolcete sebi enakega.«

Vojak Tolstoj vzame carjevo palico in udari parkrat kneza po hrbtu. Naslednjega dne je bil Tolstoj pismeno obveščen o svojem imenovanju za generala in grofa. Eden izmed potomcev tega vojaka je bil grof Lev Tolstoj, čigar največja želja je bila, rešiti se grofovske časti.

Rešilni čoln, ki se ne potopi

Pri vseh dosedanjih pomorskih katastrofah se je navadno rešil le del potnikov, dočim so vsi ostali potonili v morskih valovih. Tako je na primer pri katastrofi »Titanica« večina potnikov utonilo radi tega, ker niso mogli izkoristiti vseh rešilnih čolnov, namreč onih, ki so bili na tisti strani, kamor se je parnik nagnil.

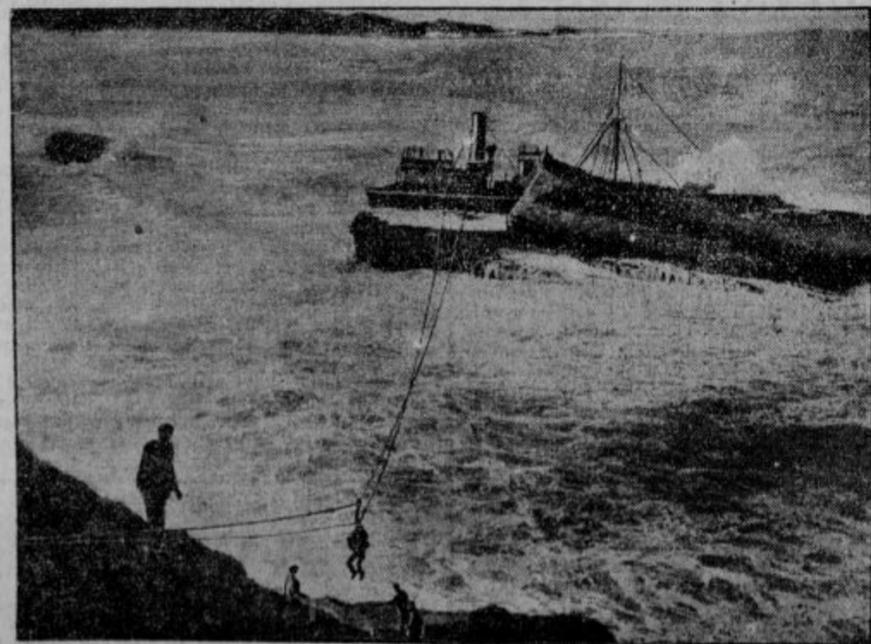

Indijska boginja ukradena. Iz berlinskega muzeja je na skrivnosten način ukraden kip indijske boginje Parvati.

zen tega novega sporta, ki ga nudi bizon, pa bo bizon tudi velike koristi za industrijo kož v Kanadi.

Ko je kanadska zvezna vlada na predlog tedanjega notranjega ministra Franka Olivera sklenila, da kupi čredo bizonov, ki jih je vzgojil don Machael v Montani v Zedinjenih državah, je malokdo mislil, da se bo ta čreda tako hitro razplodila. V Wainwrightu v južni Alberti so našli prikladno mesto in ga ogradili z žično ograjo, visoko sedem čevljev. Ves prostor je meril 160 kvadratnih milj. Nastavili so čuvaje, ki so morali vedno paziti na živali. Bizoni, ki so jih pripeljal tja z vlakom, so se v novem bivališču počutili zelo dobro. Za vsako glavo je plačala kanadska vlada 250 dolarjev. V začetku jih je bilo okrog 700, ker so pa dobro pazili na uje in jih skrbno negovali, so se hitro razmnožili.

Bojazen, da se bizoni v omenjenem prostoru ne bodo množili, je bila neutemeljena. Ogromno ozemlje, ki so ga jim stavili na razpolago, jim je omogočilo, da žive prav tako, kakor v svoji domovini, odkoder so jih prepepljali. Leta 1916 so ugotovili, da je število bizonov naraslo od 700 na 2000. Vsako leto se je njihovo število povečalo. Leta 1923 jih je bilo že 10.000. Ker so strokovnjaki izjavili, da bi ta omejeni prostor ne mogel vzdrževati več kakor 20.000 glav, se je kanadska vlada odločila,

Reševanje posadke parnika »Kneppworth«, ki je pri Biaritzu zadel ob skalo in se razbil na dva dela. Velik del posadke so rešili s pomočjo vrvi, ki so jih z raketami izstrelili na krov ladje.

Prva sodba vaticanskega sodišča. Te dni je vaticansko sodišče izreklo prvo sodbo in sicer je bil obsojen neki vlomilec po imenu Paulis (na sliki med dvema vaticanskima orožnikoma).

Jovan Dučić v profilu

(Povodom njegovih »Zbranih del«.)

Hercegovac Jovan Dučić je danes morda najbolj centralna oseba v belgrajskem in sploh jugoslovenskem književnem svetu. Iz primitivnega Trebinja z neuglašeno formo, ali z zadetimi pesniškimi opažanji, se je razvil v najrazvitejšega jugoslovenskega arista s petdeset procentno primesjo francoskih dekadentov v stilu in v obliki. Tudi družabno je visoko vzrastel; od učitelja se je vzpel do enega najvplivnejših naših diplomatov. Pred nekaj dnevi je po daljšem bivanju v prestolnici iznova odšel v Kairo za jugoslovenskega poslanika.

Njegovi pesniški prvenci so iličevsko romantični. Docela sprevrhljivi pa se je na poti v Francijo (1899—1900). Pri nas so ravno v teh letih zamogivito prihajali do izraza dekadentsko nastrojani Cankar, Zupančič, Kette in še nekateri. Pri Srbih je kraljevala še osladna romantika. Dučić pa se je vrnil v domovino z novatorskimi poiškami Henri de Regnier-ja in Paula Verlaine-ja in se jim hotel posebej oblikovno približati (»Zalazak sunca«, 1901). Odtod toliko razlika med njegovim prvo (Mostar 1901) in drugo (Beograd 1908) pesniško zbirko. Izrazno virtuoznost in izvijajočo rafiniranost Francozov na Balkanu. Vse to se mu je tudi v precejšnji meri posrečilo. Poudariti pa moram, da je tesna aklimatizacija naši rasi neodgovarjajočega francoskega duha bila v mnogočem na škodo Dučićevi pesniški originalnosti in moči. Prepoznajo se zahajal v maniro in obliko bolj cenil od vsebine. Nekako odtrgal se je od domačih tal in Jovan Skerlič v do danes najreprezentativnejši »Istoriji nove srpske književnosti« čisto upravičeno zamerja njegovi poeziji, da daje vtis »nečesa hladno usiljenega«.

Svojevrsno privlačnost imajo Dučićeve ljubezenske pesmi, dasi niso heinejevsko sentimentalne in strogo subjektivne. Mnogo izumetničenosti je v njih, filozofskih zaključkov, idejnih drobcev. Pero Slijepević je v daljši studiji o Dučićevi ljubezenski liriki napisal zame zelo drzno trditve, da »na srpskom jeziku nema sjajnijih in lepših pesama o ženici«. S posebnim uspehom je D. gojil sonet.

Pesem ni edino polje Dučićevega umetniškega izražanja. Zanimiv in impresiven je v svojih potopisnih pismih (z Alp, z Jonskega morja itd.), ki pomenjajo kulminacijo njegovega stila. Prvotako izbruseni so tudi prikazi posameznih srbohrvaških književnikov (Stanković, Isidora Sekulić, Ilić, Kocić in še nekateri).

Marsikdo gleda iz Dučićeve poezije nekaka poza in zdi se mi, da je Velibor Gligorić v svojem eseju o njem (»Savremeni pregled«, št. 2) opravičeno zapisal: »Njegove pesme su gradanske, sa

prezirom za niže društvene staleže i sa podvlačenjem toga prezira, namenjene buržujskoj eliti...«

Dučić je s svojim novotarstvom taltoj vzbudil doma pozornost in imel kmalu celo vrsto posnemovavcev. Njegov klesani slog je vlek, dasi ni bilo vedno duše v njem. Ob tej prilici naj omenim, da je Dučić med vseh srbskih pesnikov najlažji za prevajanje.

Še par misli o njegovih nedavno izšlih »Zbranih delih« v petih knjigah! To je do danes najelegantnejša izdaja pri nas, kakršne niso bili deložni niti mrtvi klasiki. Obseg je naslednji: tri pesniške knjige (»Pesme sunca«, »Pesme ljubavi i smrti«, »Čarši soneti«), dve knjigi proze (»Plave legende«, »Gradovi i himere«) s potopisi in pismi. Knjige je uredil pesnik sam in v »Napomeni« zatrjuje, da je to edina končnoveljavna redakcija njegovih del. Dučićeva »Sabrana dela« so izšla v izdaji »Narodne prosvete«, ki si je s tem napravila dobro reklamo, in v visoki nakladi (10.000!). Zarko Milčević zamera Dučiću, ker je nekateri pesmi za to zadnjo redakcijo izdatno popravil in spreminil, in trdi, da jim to ni v vseh slučajih v korist.

To pa še ni ves Dučić. Izšle bodo še tri knjige, ki nam bodo časovno bližje in zato prijetnejše. Šesta knjiga bo naslovljena »Blago cara Radovana« in bo obsegala spet misli o ženi, sreči in ljubezni, o prijateljstvu, pesniškem ustvarjanju i.t.d. Kot sedma knjiga izidejo »Moji saputnici« (eseji, ki jih je že objavil po raznih revijah, a nekaj bo novih [o Čipiku, Nazoru, Vojnoviću i.t.d.]). Zadnja, osma knjiga »Pored put« bo bolj ideološko-politično pomembna. Med drugim prinese tudi studijo o Ivanu Meštroviću.

To bo celoten Jovan Dučić. Njegova popularnost bo s to izdajo zelo narasla. Posebno še zato, ker je bilo prve izdaje njegovih pesniški radi redkosti že težko dobiti. Francoski duh je toliko kralj srbsko raso in posebej njegove besedne umetnike, da se nam Dučićeva francoskost zdi danes majhna in skoro čisto naša v primeru z nekaterimi najmlajšimi ekstravaganti. Tudi na Jovanu Dučiću se bo pokazala stara resnica, da šele kasnejše generacije spoznajo veličino pravih umetnikov, dočim jih sodobniki radi premajhnega zornega kota ne razumejo docela, ali pa jih celo kljubovavno zavračajo. Kakor mi Slovenci kopljemo iz pozabe Ivana Cankarja in ga hočemo dati vsem, doma in v tujini, tako tudi Srbi z izdajanjem zbranih in zbranih del posameznih književnikov popularizirajo njihovo umetnost in s tem prosvetujejo svoj narod. Eden med srbskimi pesniškimi viški pa je ravno Jovan Dučić.

Tone Potokar.

Beograd, 30. jan. 1930.

Ljublj. drama: Pogumni Tonček

Pravljica v petih dejanjih. J. Spicar.

V nedeljo 2. februarja se je po enajstih letih ponovila spicarjeva mladinska igra »Pogumni Tonček«. Ko je bila nova, se je igrala kot redna predstava, saj je bilo to še v tistem narodnem evetju tik po prevratu in v času obnovljenega gledališča — danes jo imamo kot mladinsko igro. Stvar je bolj solarska, solarski odir nekakrat pokuka iz oseb, četudi jih igrajo odrasli in celo gledališki strokovnjaki, in pa še eno: Jakob Spicar ni prav nič pesnika, posebno tam, kjer dela verz, zgodba sama pa, zelo enostavna in še precej domača, otrokom uga ja in spada med boljše stvari v naši mladinsko-dramatični revšini. Kaže spretneke gledališkega amaterja, kar Spicar je, Tončka je igrala gđ. Vida Juvanova v veliko veselje in zadovoljnost vsega mladega občinstva; prav prikupe in lep berač je bil g. Jerman. Omeniti bi še bilo starejšino g. Pluta in učejnika g. Sancina. Sicer stvar ne daje prilike za močnejši izraz. Igra je izrežirala g. O. Šest, in ji dal precej bleška in tudi nekoliko humorja — posebno v zadnjem dejanju. Konci igre so slabi, brez poudarkov, vsi nekam utonejo, zato bi pričakovali, da jih režija po svoje dvigne.

F. K.

Opera. V soboto dne 1. l. m. je bila v ljubljanski operi premiera Safranek-Kavčičeve glasbodrume »Hasanaginica«. Trodejanica ima narodno snov in zelo narodno pobarvano glasbo in je imela uspeh. Glavne vloge so peli ga. Thierryjeva, gg. Kržaj, Grba, Vičar in gđ. Španova. Navzoči komponist, dirigent g. Polič, ki je opero vestno nastudiral in glavna junakinja ga Thierryjeva so prešli šopke in si zaslužili buren aplavz. Več o glasbeni strani opere po prvi reprizi.

Mariborsko gledališče

Torek, 4. februarja ob 20: »Netopir«. Ab. A.
Sreda, 5. februarja ob 17: »Semenj« v Sevilji.
Prireditelj Slov. ženskega društva.
Četrtek, 6. februarja ob 20: »Netopir«. Ab. C.
CELJSKO GLEDALIŠČE
Sreda, 5. februarja ob 20: »Lepa pustolovščina«. Gostovanje Mariborčanov.

Pišejo nam

IZ ZAGORJA OB SAVI.

Predvsem moram ugotoviti, da nočem brati litjski cestni odbor in načelnika g. Lebingerja. Že leto dni pa opazujem, da je tenor zagorskega dopisnika »Jutra« vedno in navedno le neumestna ter krivična kritika delovanja cestnega odbora oziroma stanja naših cest, nikdar pa še nisem čital v »Jutru« kake pozitivne ugotovitve, da je cestni odbor kaj dobrega napravil v Zagorju. Zato par besedi:

Ko je načelstvo cestnega odbora pred 2 leti prešlo v roke litjskega župana g. Lebingerja, so bile posebno zagorske ceste docela izrabljene, posipalo se je malo in z najslabšim gramoznim peskom, ki se je v par tednih spremenilo v blato. Posledica tega: kotanja pri kotanju, jarki kar preko ceste, z eno besedo stanje cest je bilo obupno. Prva odredba novega načelnika je bila ta, da je pričel temeljito posipanje nove ceste proti postaji s tolčnim kamnom iz kamnoloma Stope, tako da so ceste za silo dobile nekaj temelja. Vporabljeni so je pričel boljši gramoz (dobrega pa v bližnji Zagorja sploh ni). L. 1929. se je parkrat vporabljal tudi rudniški valjar, ki pa je menda prelahak. Cesta se je lanko leto najmanj trikrat posula proti postaji, toda ves napor ni veliko izdal, vozni promet, ki gravitira na zagorsko postajo je ogromen z zaledja, ki obsega Trojane, Kandrše, de! Moravske doline, Kolovrat, Aržiše, Kotredaž. Tozadevno se ne da niti zdaleka primerjati Trbovljam, ki majo res dobro upravljeno cesto radi majhnega tovornega prometa. Kamenje in gramoz, s katerim se je cesta posula, se je po par tednih spremenil zopet v blato. Sedaj pa to deževno vreme in odmeka in je jas-

bi priporočil »Jutrovemu« dopisniku, da mesto neopravičenih izpadov na cestni odbor, ki je gotovo za zagorske ceste vse storil, v kolikor dopuščajo finance, raje svetuje, na kak način naj se res trajno in dobro popravijo zagorske ceste, da izgine blato iz njih.

Svetujem: cestni odbor naj si nabavi drobnice v Stope, kjer je najboljši kamen, nabavi naj si tovorni avto, s katerim potem posiplje ceste lahko do Trojan, kar je prišlo gotovo ceneje, kakor z vozniki, poleg tega bi se posipanje vršilo sistematično in ne samo tukrat, ko vozniki drugje niso zaposleni. Cesta bi se morala tudi redno valjati. — Mislim, da bi cestni odbor za to lahko najel posojilo, ker iz rednih dohodkov teh investicij ne bi zmogel. Le na tak način bi prišle zagorske ceste v red. Na noben način pa ne z neupravičenimi kritikami.

IZ BREZIC OB SAVI.

Očelna vest. Za sodnika okrajnega sodišča v Šoštanju je bil imenovan g. Juro Lesjak, ki je bil skoraj 2 leti dodeljen tukajšnjemu sodišču. Kot vesten in napram strankam ustrežljiv uradnik bo ostal vsem, ki so imeli z njim v uradu opravka, v najlepšem spominu.

Nova kapela. V tukajšnji samostanski cerkvi so povečali doseđanje zakristijo in jo preuredili v lično kapelo, kjer je prostora za 200 ljudi. Za glavnim oltarjem pa so postavili novo zakristijo, poleg pa sobo za spovedovanje naglušnih vernikov. Kapela je bila posvečena v nedeljo na »Svečnico sv. Terezije Deteta Jezusa, kateri na čast se opravlja devetdnevna. Posebnost te kapele, v kateri se bode ob nedeljah masevalo, je, da bo v zimskem času zakurjena. Kapela bo trajna priča požrtvovalnosti misijonarja č. p. Odila.

IZ RADOLJICE.

V 21. številki »Jutra« se je »Abonent« pod naslovom Radoljice obregnil ob program Prosvetne akademije v Radoljici dne 19. jan. t. l., ki ga je oddajala ljubljanska radio postaja. V glav-

nem si je dal opraviti z govorom o Radoljici, češ da je bil skozi in skozi enostranski in po naročilu podan. Abonentu pa povem, da sem si ga sam in svobodno začrtil, saj so mi razmere v Radoljici že toliko znane, da vem o njih kaj reči. Svobode si pa kratiti ne dam. V čem pa enostranost? Povedati moram, da mi je bilo za ta govor odmerjenih le 20 minut časa in sem zato v prvih 10 minutah prav na kratko označil zgodovinske date o Radoljici, ki nikakor ne morejo biti enostranske; ostalih 10 minut pa mi je ostalo za napoved o vsem drugim v Radoljici. V čem je bila tu enostranost? Ali je mar kaj več industrijskih podjetij, kot napovedano? Ali trgovin, goslin ali denarnih zavodov in uradov? Obrti sem moral radi kratko odmerjenega mi časa spustiti. Ali Radoljica za enega drugega leži kot za drugega? O uradih pa sem rekel in še danes ponovim, da ima Radoljica stare pravice do njih in si jih tedaj tudi po vseh pravicah lasti. Če si kateri želi, da bi bili uradi preneseni, je to gotovo iz kroga »abontent«, ki jim je Radoljica in njeu napredek deveta briga. Sicer pa pustimo ureditev Radoljice tistim, ki za njo kaj žrtvujejo in plačajo ter si teh pravic ne lastimo mi, ki v njej le kruh služimo ali pa živiamo gostoljubnost Radoljčanov. Kritiziral naj sem premetstve uradništva? In da so se v to svrhu pojavile na mero-dajnih mestih nečedne napovedi? Ali ni bilo to res? Mar je že po tem minulo toliko časa, da bi človeški rod ne pomnil? Imenujem naj one, ki so pri tem sodelovali? — Mislim, da abonent ni tako mlad, da je vse to minulo. K vsem sicer vstavljaj »abontent«: če je prav slisal, ker so se pojavljale motnje. Mislim pa, da so te motnje iz govor, da je mogel bravec »Jutra« zopet z nečim zlobnim postreči, kar bi razdiralo mirno žitje meščanov, ki se je z dnem boljšalo. Dobro je le, da je radio prenos poslušalo več abonentov in njih gostov, ki so zgoraj omenjeni dopis obsodili in primerjali z resnico. Tudi to sem napisal svobodno.

F. R.

Patrolni tek naših vojakov

V nedeljo je Zimsko sporniki center izvedel v Bohinju patrolni tek na progi dolgi okoli 30 km. Ta patrolni tek bi se imel vršiti v okviru mednarodnih tekem, ki so bile radi slabih vremenskih razmer odpovedane. Ta vojaška tekma, katere so se udeležili gojenji vojaških zimskih tečajev, je imela pokazati uspehe, ki so bili doseženi v naši armadi tudi v tej panogi. In reči moramo, da je prireditelj uspeša sijajno kljub temu, da se je tek vršil po svežem južnem snegu. Sama prireditelj je bila prvotno določena na drug višje leželi teren, izvedla se je pa ravno radi svoje zapadlega snega v okolici Bohinjskega jezera.

Proga je tekma od Zlatoroga, kjer je bil start in cilj do Sv. Janeza, preko Fužin, Srednje vasi, Česhnjice, Rudnice na Brod, od tu na Žlan, nato iznad nove skakalnice nazaj k Sv. Janezu in na cilj k Zlatorogu. Tekmi so prisostvovali poleg komandanta divizije generala Tripkoviča še vneli pristaši zimskega sporta generalštabni polkovnik Rupaik, komandant območnjih čet podpolkovnik Ožegović in generalštabni major Školovič. Od zimsko sportne zveze sta prisostvovala gospoda Gorec in dr. Pavlin.

Kar je posebne omebe vredno je, da je bila vsa tehnična izvedba prireditve v rokah vojaštva samega. Vodil je tekmo poročnik Majaš Anton.

Startale so patrole vseh petih armij in patrpla obmejnih čet. Vsaka patrola je bila sestavljena iz 1 oficirja in treh vojakov.

Zmagala je patrola pete armije iz Niša, kar je vse presenetilo, kajti favorit je bila patrola naše armije. Šele druga je bila četrta armija, tretja

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 4. februarja: 12.30 Reproducira glasba. — 13.30 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert radio orkestra. — 18.30 I. Martelane: Razine vrste reklame. — 19. Dr. Kolarič: Napake slov. pisanja. — 19.30 Dr. Preobražensky: Ruščina. — 20. Od kristalnega zrna do steklene posode II., predava g. Cecilšek. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22. Časovna napoved in poročila. — 22.15 Koncert radio orkestra.

Sreda, 5. februarja: Opoldanski program odpade. — 17.30 Koncert Radio orkestra. — 18.30 Pravljiče pripoveduje radio tetka. — 19.00 Podobe iz slovenske literarne zgodovine (prof. Koblar in g. Lipah, član nar. gledališča). — 19.30 Dr. Leben: Francoščina. — 20.00 Večer francoske glasbe, prenos iz Pariza. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi

Sreda, 5. februarja

Belgrad: 18.00 Reproducira glasba. 20.00 Večerni koncert radio kvarteta. 21.00 »Tik-tak«, veselolira. 21.30 Narodne pesmi na gusle. 22.00 Plesna glasba. — Varšava: 17.45 Popoldanski koncert orkestra. 19.25 Reproducira glasba. 20.15 Francoski večer. 23.00 Plesna glasba. — Budapest: 12.05 Opoldanski koncert. 17.00 Popoldanski koncert iz ogrskih operet. 19.30 Večerni koncert. 20.30 Francoski večer. 21.50 Koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 11.00 Koncert orkestra. 15.30 Koncert orkestra. 17.15 Francoske pripovedke-legende. 17.45 Glasbena ura za mladino. 19.00 Nevarnosti električnega toka. 19.30 Krilatice. 20.00 Francoski večer. — Milan: 11.25 Reproducira glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 16.30 Mladinska ura. 17.00 Koncert kvinteta iz Torina. 20.30 »Tra-viala«, opera; nato koncert radio orkestra. — Praga: 19.05 Kabaret. 20.00 Francoski narodni večer. — Langenberg: 10.15 Reproducira glasba. 15.00 Mladinska ura 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Francoski večer, prenos iz Pariza; nato plesna glasba. — Rim: 13.00 Koncert radio kvinteta. 17.30 Popoldanski koncert. 21.02 Prenos du-najske operete: »Modra muzurka«. — Berlin: 19.10 Koncert zabavne glasbe. 20.30 Francoski večer: »Cyrano de Bergerac«, romantična komedija. — Šullgart: 16.00 Popoldanski koncert orkestra. — 19.30 Klavirski koncert. 20.00 Večerni koncert iz Pariza. 21.45 Radio kabaret. — M. Ostrava: 11.30 Reproducira glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 16.30 Popoldanski koncert. 19.05 Zabavna glasba. 20.00 Francoski narodni večer.

Iz društvenega življenja

»Ljubljana« je imela 30. januarja t. l. svoj redni občni zbor. Po uvodnih besedah predsednika g. Sturma, ki je poudarjal velik razmah društva v pretekli poslovni dobi in se zahvalil članstvu za vsestransko podporo, so sledila poročila društvenih funkcionarjev: tajnika, blagajnika, gospodarja in arhivarja. Poročila so bila soglasno sprejeta. Preteklo poslovno leto je bilo v vsakem oziru težko za odbor, kajti promet je bil, lahko rečemo rekorden za društvo. Za revizorje je poro-

pa patrola obmejne čete. Vse te tri patrole so vozile skozi cilj v dobri kondiciji. Tako da ima letos naša vojska lepe izgledne zmago v velikih vojaških tekmah, ki se bodo vršile v Romuniji.

Prireditelj je prisostvovalo veliko število občinstva.

Ilirija nog. sekcija. Načelstvo opozarja igralce I. skupine na objave v članski knjigi. Trening danes ob 19, podrobnosti v članski knjigi. — Načelnik.

Službene objave LNP-a. Na znanje se vzame članjevanje SK. Elana Novomesto iz rednega članstva JHS-a. SK. Elan je črtan po savezu na lastno prošnjo. — Tajnica.

SK. Ilirija (hazenska sekcija). Redni trening v telovadnici se vrši jutri v sredo ob 18.30. Pozivam predvsem sledeče članice, da se sigurno udeležijo tega treninga: Ruša, Reni, Valči, Wohlfart, Dobričet in Žuza. Pri treningu je poravnati članarino za mesec februar. — Načelnik sekcije.

SK. Ilirija (gimnastične vaje za dame). Gimnastične vaje za dame se vrše odslej vsako sredo ob 19 in ne več vsak torek. Za te večere se sprejme še nekaj dam. Priglašja se pri treningih v telovadnici srednje tehnične šole na Mirju, vhod v Gurupove ulice. Druge dneve pa na klubov naslov poštni predal 175.

SK. Ilirija (lahkoatletika in smučka sekcija). Trening v telovadnici srednje tehn. šole se vrši odslej vsak torek in petek. Člani lahko-atletiske sekcije danes ob 19. Vsi in točno!

čal g. Zorn, ki je predlagal občnemu zboru, da da odboru absolutorij, blagajniku pa za tako vestno in redno poslovanje pri ogromnem prometu med letom absolutorij s pohvalo, kar je občni zbor tudi storil. —Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Rado Šturm, v odbor pa gg. dr. Logar, ga. Ljudmila inž. Sernečeva, gg. Ložar ml., Vindičar, Lončar, Bizilj, Pirc, Mavrič, Širca, Petrovič, Wagner, gđ. Minka in gđ. Karolina Gril. — Po volitvah je povzel besedo društveni pevovodja dr. Dolinar, ki je omenjal nastope društva med letom, zlasti pa koncerte v Češki. Zahvalil se je članstvu za požrtvovalnost, ki jo je izkazalo v tem letu in na kratko orisal program za nastopajočo sezono, ki bo v skladu z ugledom društva in pa njega umetniškim hotenjem. Naloge so težke, cilj svetel, treba je samo volje, požrtvovalnosti in vztrajnosti in uspeh ne izostane.

Sedmi družabni večer Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani bo jutri v sredo dne 5. februarja 1930 ob pol 9 zvečer v prostorih restavracije »Zvezda«. V nadaljevanju cikla »Ljudska univerza za trgovske in obrtniške kroge« pride na vrsto predavanje o zanimivem predmetu »Naša denarna organizacija«. Predavanje o tem važnem gospodarskem vprašanju je ljubeznivo prevzel direktor Trgovske šole gospod Josip Gogala. Gosp. predavatelj je znan strokovnjak na gospodarskem polju in predavanje, ki si ga je izbral, gotovo za služi posebno pozornost. Po končanem predavanju poje Završanov kvartet, ki se je po svojem dovršenem petju vsem obiskovalcem družabnih večerov nenavadno priljubil ter igra priljubljeni Merkurjev orkester. Gostje so dobrodošli. Vstop je brezplačen.

Občni zbor Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani se bo vršil dne 20. februarja t. l. ob 4 popoldne v prostorih slovenskega seminarja na univerzi v Ljubljani.

Na predlog predsednika g. Sturma je bil nato soglasno izvoljen za častnega člana društveni dolgoletni pevovodja dr. Fr. Kimovec v priznanje zaslug, ki si jih je pridobil v teku svojega delovanja v društvu.

Predsednik je nato zaključil občni zbor, članstvo pa je zapelo še dr. Dolinarjev »Venček narodnih«.

Komorni koncert Osterčevih skladb. V ponedeljek, dne 10. februarja se vrši v Filharmonični dvorani komorni večer, na katerem se bodo izvajali izključno skladbe Slavka Osterca. Osterc je znan našem občinstvu po raznih komornih delih in po enodejanskih operi: Iz komične opere, ki se je v lantski sezoni uprizorila v naši operi. Program je izredno pestro sestavljen in občinstvo opozarjamo na ta koncert. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Kranjskogorska podružnica SPD naznanja vršitev rednega občnega zbora dne 16. februarja ob pol 2 pop. v hotelu »Razor«. Konkretni samostojni predlogi naj se blagovolijo vsaj oredni dni prej javiti odboru.

Poizvedovanje

Našla se je v mesu zlata zapesnica. Dobi se v trgovini (tvrde Sultner, Prešernova ul. 4).

V nedeljo v cerkvi Sv. Jakoba je bil vzeti dežnik med šestu sv. mašo iz spovednice, dotična oseba je na vitez znana ter se naproša, da ra odda v mesnici »Putrichs, Stari trg.

Ne mučite svojih otrok z ribim oljem.
Mesto ribjega olja dajte Vašim otrokom

ki ima zelo prijeten okus in vonj in ga otroci jemljejo z največjo slastjo kot karko slastico.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Naša zunanja trgovina

Sedaj so objavljeni tudi podatki o našem izvozu v mesecu decembru lani. Naš uvoz je znašal 139.709 ton za 599,6 milj. Din napram 140.123 tonam za 622,1 milj. Din v mesecu decembru 1928. Tudi v tem mesecu je bila naša zunanja trgovina aktivna in sicer za celih 79,1 milj. Din napram aktivnosti 192,2 milj. v mesecu novembru 1929. Tako je postala naša trgovinska bilanca za celo leto 1929 aktivna.

Skozi celo leto do konca julija 1929 je bila naša trgovinska bilanca pasivna; do 1. avgusta je pasivnost narasla na ca. 1.400 milj. Din. Vsi poznejši meseci pa so prinesli radi velikega izvoza agrarnih proizvodov in tudi zmanjšanja uvoza napram lani aktivno bilanco; v avgustu je znašala aktivnost 380,7 milj., v septembru 64,7 milj., v oktobru 243,2 milj., v novembru 192,2 milj., in v decembru 79,1 milj. Din. Ker je v zadnjih 5 mesecih 1929 aktivnost večja kot pasivnost v prvih 7 mesecih 1929, imamo torej za celo leto 1929 zabeležiti aktivno trgovinsko bilanco za celih 326,9 milj. dinarjev.

V zadnjih letih je izgledala naša zunanja trgovina sledeče (v milj. Din):

leto	uvoz	izvoz	bilanca
1924	8.221,7	9.538,8	+ 1.317,1
1925	8.752,9	8.094,5	- 718,4

Za izboljšanje poštne prometa

Da se poštne, brzojavni in telefonski promet izboljša in razmahne ter postavi na višino sedanjega časa, je ministrstvo pozvalo vse oblastne poštne uprave, naj bi na posebnih konferencah presotale vsa vprašanja, ki jih je treba rešiti v prid poštne stroki ter poslale svoje predloge ministrstvu.

Ljubljanska oblasna poštna uprava je že imela minul mesec tako konferenco, na kateri je bila nala lepo vrsto predlogov, med njimi tudi naslednje:

1. Paketna pristojbina naj se uredi: znižajo naj se pristojbine vsaj na manjše daljave.
 2. Omogoči naj se plačevanje paketnih pristojbin tudi po naslovniku.
 3. Iz ekspresnine naj se izplačujejo stroški dostave.
 4. Poština za dostavo brzojavk in pozivnic naj se zniža z 10 Din na 3 Din za km podnevi, ponoči pa z 20 Din na 5 Din.
 5. Poštne vožnje naj se oddajajo na daljšo dobo, vsaj za tri leta.
 6. Odškodnina za prenašanje pošte naj se zviša z 1 Din na 1,50 Din od km kakor določa pravilnik o prenašanju pošte.
 7. Zgradi naj se še en direktni vod Ljubljana — Beograd. Zagreb ima tri napeljave v Beogradu, pa ne more dajati Ljubljani zvez.
 8. Ker so povečini poštne prostori nezdravi in neprimerni, naj bi se postopoma, v začetku vsaj v večjih krajih, zidala državna poslopja, ako že ne za pošto posebej, pa vsaj za vse državne urade. Zlasti pa naj se čimprej zgradijo: ljubljanska kolodvorska pošta, mariborska kolodvorska pošta, na Jesenicah na Gorenjskem in pa na Bledu glavna pošta.
 9. Instalcijske pristojbine naj se porabijo za instalacije telefonov, šele preostanek koncem proračunskega leta naj se zaračuni kakor telefonski dohodek.
 10. Kategoriziranje telefonskih naročnikov naj se odpravi in naj se uvede plačevanje naročnine po dejanski rabi telefona (po številu klicev).
 11. Izda naj se nov telefonski in brzojavni pravilnik in sicer s sodelovanjem poštne uprave.
 12. Izpopolni naj se število osebja, ki je potrebno za izvrševanje redne in točne službe.
- Ker so na izboljšanje poštne, brzojavnega in telefonskega prometa zainteresirani trgovinski in industrijski krogi kakor vobče vsi državljani ter država sama, bo ministrstvo gotovo upoštevalo med drugimi tudi stvarne predloge naše oblastne poštne uprave.

Rentni davek in posojilnice. Po zakonu o neposrednih davkih morajo denarni zavodi do 15. februarja plačati rentni davek od obresti hranilnih vlog in vlog v tekočem računu, ki so bile izplačane ali kapitalizirane v drugem polletju 1929. Posojilnice bodo morale sedaj plačati rentni davek od obresti hranilnih vlog, ki so jih v gotovini izplačale v drugem polletju ter od obresti, ki so jih koncem I. 1929 pripisale h glavnici (kapitalizirale). Za napoved teh obresti so predpisani posebni formularji »seznamki obresti in rent«, ki se

leto	7.631,8	7.818,2	+ 186,4
1927	7.286,3	6.400,2	- 886,1
1928	7.835,3	6.444,7	- 1.380,6
1929	7.594,8	7.921,7	+ 326,9

Podatkov do 1925 s poznejšimi ni primerjati, ker smo bili do takrat še v dobi nestabilne valute (padec dinarja do 1923 in dvig valute 1924 in pa 1925).

Podatki kažejo, da je naša trgovinska bilanca odvisna od izpada letine pšenice in koruze. Dočim je izvoz drugih važnih (lesa) predmetov izkazoval doslej vedno naraščajočo linijo, je variral izvoz pšenice in koruze po letini.

Dočim je leta 1928 znašal izvoz žita in koruze 450,2 milj., je lani narasel na 1.532,9 milj. Izvoz ostalih predmetov je tudi narasel in sicer od 5.994,5 milj. Din na 6.388,8. Tudi v primeri s prejšnjim letom (1927) opažamo naraščanje.

Dočim je bil leta 1928 naš največji izvozni predmet stavbni les, tvorijo sedaj največji izvoz žita s pšenico na prvem mestu.

Zadnja leta smo izvozili (v milj. Din):

leto	pšenica	koruza	st. les
1926	846,1	1.338,7	802,6
1927	195,5	337,2	885,4
1928	410,1	10,5	1.184,0
1929	1.229,8	273,3	1.403,2

dobijo v knjigarnah. Formularje je treba izpolniti in predložiti ob plačilu davka. Rok za napoved in plačilo je določen: za pšenico, do 15. t. m., zato naj posojilni zavodi pravčasno plačajo.

Nov načrt zakona o rudarstvu. Beograd, 3. febr. AA. Ministrstvo za gozdove in rudnike je izgotovilo načrt novega zakona o rudarstvu. Načrt je bil dostavljen vsem strokovnim organizacijam in ostalim interesiranim ustanovam v izjavo.

Delo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Beograd, 3. febr. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine proučuje vprašanje resorne organizacije dela povlaščenih trgovskih agencij. Zavod je poslal svoje predloge o tem vsem gospodarskim ustanovam v izjavo, hkratu pa je zahteval od njih mišljenje in predloge glede trgovskih agencij sploh.

Srbska predvojna posojila. Kakor poročajo inozemski listi, so zastopniki francoskih upnikov predali novo ponudbo jugoslovanski vladi. Ta ponudba se označuje kot najnižja meja francoskih terjatev. Dočim so dosedaj francoski upniki zahtevali zapetno obrestovanje v zlatu s 70%, je v novi ponudbi začetna anuiteta samo 56% brez razlike za vsa posojila. Nato pa v 25% postopoma doseže 100%. Kar se tiče zaostalih kuponov, Francozi zahtevajo valorizacijo 40%, 20% od tega v gotovini in 20% v pism. obveznicah, ki se amortizirajo v 5 letih. Jugoslovanska vlada še ni odgovorila.

Za znižanje nakladalnih rokov. Beograd, 3. febr. AA. Zbornica za TOI v Zagrebu je poslala ministru prometa spomenico, v kateri zahteva, da se naj uvedejo normalni nakladalni in razkladalni roki, predvideni v železniški tarifi. Tekom izvozne in uvozne sezone je namreč glavno ravnateljstvo drž. železnice zaradi prenetranosti odredilo skrajšitev nakladalnih in razkladalnih rokov na vseh podrejenih progah.

Borza

Dne 3. februarja 1929.

DENAR

Na deviznem tržišču se tečaji nadalje učvršujejo pri neizpremenjenem tečaju Curia. Promet je prav znaten v vseh devizah, zlasti pa je bil znaten v devizi Trst, v kateri je bilo zaključeno privatno blago, dočim je v ostalih zaključenih devizah intervenirala Narodna banka.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2277—2283 (2280), Berlin 1355,75—1358,75 (1357,25), Bruselj 790,96 bl., Budimpešta 992,61 bl., Curih 1094,40—1097,40 (1097,90), Dunaj 798,50—801,50 (800), London 276,41 bl., Newyork 56,61—56,81 (56,71), Pariz 222,88 bl., Praha 167,66—168,46 (168,06), Trst 296,37—298,37 (297,37).

Zagreb. Amsterdam 2277—2283, Berlin 1355,75 do 1358,75, Bruselj 790,96 bl., Budimpešta 991,11 do 994,11, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 798,50 do 801,50, London 276,01—276,81, Newyork 56,61 do 56,81, Pariz 221,88—223,88, Praha 167,66—168,46, Trst 296,36—298,36.

Belgrad. Berlin 1355,75—1358,75, Budimpešta 991,11—994,11, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 798,50—801,50, London 276,01—276,81, Newyork ček 56,61—56,81, Pariz 221,88—223,88, Praha 167,66—168,46, Milan 296,37—298,37.

Narodna banka je intervenirala pri vseh devizah razen Berlina, v katerem je bilo zaključeno privatno blago.

Curia. Beograd 9.1275, Amsterdam 208,50, Atene 6,72, Berlin 123,86, Bruselj 72,18, Budimpešta 90,60, Bukarest 3,08, Carigrad 2,45, Dunaj 72,98, London 25,2225, Madrid 68,30, Newyork 518,50, Pariz 20,34, Praha 15,34, Sofija 3,745, Trst 27,14, Varšava 58,10, Kopenhagen 138,60, Stockholm 139,10, Oslo 138,50, Helsingfors 13,025.

VREDNOSTNI PAPIRIJ

Naš efektni trg.

Naše efektno tržišče postaja zanimiveše. Da ne omenjamo (čvrste) tendence v bančnih papirjih, ki obetajo neizpremenjeno dobro obrestovanje, so se učvrstile prav znatno delnice Narodne banke, deloma radi približujočega se dospelja kupona. Deloma radi novih glasov o zakonski stabilizaciji dinarja. Prav velike važnosti je, da je belgajska borza uvedla kotiranje naših inozemskih državnih papirjev. Čemur bo v kratkem sledila ljubljanska borza. Danes je poleg tega zagrebška borza opustila notiranje tel. quel za državne papirje, kar se pozna pri tečajih, ki so višji, ker se po novem načinu notiranja obrestji od dospelja kupona sem odbijejo, kar je zlasti važno za 7% inv. pos., kateremu bo dospel kupon (3,50 Din) 15. marca. Ta papir pa že itak kaže znake oslavitve, kar je samo v zvezi z uvedbo dolarskih papirjev na naših borzah. Namesto, da bi se tečaj dolarskih papirjev dvignil k višjemu tečaju 7% inv. pos., kakor so nekateri pričakovali, je nasprotno popustil radi velikih ugodnosti, ki jih nudi novi papir, 7% investicijsko posojilo. Tudi vojna škoda je sešaj po dospelju kupona (25 Din od 1. febr. dalje) slabša; danes je notirala 412—415 (zaključki 414, isto za ultimo meseca) napram 415—416 (brez kuponov) v petek. Med industrijskimi papirji je čvrst tečaj Trboveljske premožgopne družbe.

Ljubljana. Celska pos. 170 den., Ljubli. kred. 125 den., Praštediona 925 den., Kred. zavod 170 den., Ruče 132 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruče 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: Vojna škoda ar. 412—415, kasa 412—415 (414), termini: II. 412—413,50 (414), III. 412—414 (416), 8% Blair. p. 89,50—91,50 (89,50), 7% Blair. p. 79—79,50 (79,50), 7% inv. pos. 80 do 82, agrari 50—52. — Bančni pap.: Union 203—206, Poljo 64—65, Hrv. 50 den., Kred. 101—105, Jučo 86,50—88, Lj. Kr. 125 den., Medjun. 59 den., Nar. 8500 den., Prašted. 925—930 den., Srpska 162 do 164 (162), Zem. 131—132 (131—132), Ravna gora 75 den., Etno 164 den., Katol. 34 den., Obvt'n. 36 den. — Ind. pap.: Guttmann 185—186 (185), Slavonia 200 den., Slavevs 89—90, Danica 110 do 112.

120, Drava 305 den., Sečerana 390—395, Osj. ljev. 180—210, Brod. vag. 123—125, Union 150—160, Isis 20 den., Ragusa 415 den., Trbovlje 487,50 do 490, Vevče 125 den., Nar. šum. 40 bl., Piv. Sar. 160 den., Našice 1650 bl., Nar. mlin. 20 den., Oceanica 180 den., Jad. pl. 520 den.

Beograd. 7% inv. pos. 82—83 (82,25—82,50), agrari 51,50—52,50, voj. škoda 412,50—413 (412,75 do 413,50), 413, II. 412,50—413,50 (413,25—413,50, za 20. febr. 411).

Dunaj. Don. sav. jad. 94,51, Wiener Bank verein 21,15, Creditanstalt 51, Escomptes 171,30, Aussiger Chemische 225,20, Mundus 176, Alpine 37,30, Trboveljska 60,65, Kranj. ind. 31,60, Rimi Murany 106,95.

Žito

Položaj na našem domačem žitnem tržišču je neizpremenjen v vseh predmetih, le v koruzi traja še nadalje slaba tendenca, dasi se od sobote cene tudi za ta predmet niso izpremenile. — Za pšenico je povpraševanje precej živahno, tudi za koruzo je kupčija precejšnja, vendar v primeri s koncem preteklega tedna za spoznanje manjša. — Pšenična moka: nadalje čvrsta in ponudba zlasti nekoliko boljših znamk v niči je zelo mala.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključeni so bili 3 vagoni koruze. Tendence čvrsta.

Budimpešta. Tendenca mlačna. Pšenica marec 23,31—23,60, zaklj. 23,28—23,30, maj 24,50 do 24,19, zaklj. 24,19—24,20, okt. 23,46—23,63, zaklj. 23,51—23,52; rž marec 13,36—13,00, zaklj. 13,00 do 13,02, maj14,00—13,75, zaklj. 13,75—13,77, okt. 15,36—15,25, zaklj. 15,24—15,25; koruza maj 14,35 do 14,55, zaklj. 14,40—14,42, julij 14,95—15,00, zaklj. 14,99—15,00, maj 13,60—13,71, zaklj. 13,70 do 13,71, julij 14,10.

Novi Sad. Notacije so neizpremenjene. Promet: pšenica 10 vagonov, oves 1, koruza 25, moka 9 vagonov. Tendenca neizpremenjena.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edward Saborsky & Co., Dunaj.) Na svobodni trg je bilo pripeljanih 1320 goved, od teh iz Jugoslavije 160. Na kontumačnem trgu pa je bilo 1358 goved. Cene so bile za vola: najboljši 2,10—2,25, I. 1,60 do 1,85, II. 1,25—1,50, III. 1,10—1,20, za krave: I. 1,15—1,30, II. 1—1,10, za bike 1,20—1,50. Za klavno živino 0,50—0,80. Tendence je bila mlačna. Cene so padle v splošnem za 5—10 grošev.

Hmelj

Poročilo iz Nürnberga (Nemčija) je pretekli teden v tranzitnem blagu ca. 150 stotov prometa in sicer prima štajerskega blaga po neizpremenjenih. Sploh so prodaje v tranzitnem hmelju zelo redke radi majhnih tamošnjih zalog. I. štajersko blago notira 35—40, srednje pa 35,30 mark, baško I. 30—35, srednje 25—30 mark za 50 kg. — V Zatu (CSR) pa so se cene učvrstile na 750 do 800 Kč za 29 letnik.

Odbor »Katoliškega tiskovnega društva« v Ljubljani sporoča, da se je preselil v večnost

častni kanonik

Ivan Laurenčič

nadžupnik in dekan v Kamniku

Blagi pokojnik je 11 let s polnim zanimanjem, z veliko vnemo in z modrimi nasveti sodeloval v načelnstvu društva.

Bog mu bodi plačnik!

Odbor K. T. D.

Pierre L'Ermitte: 67

Žena z odprtimi očmi

>Teta!... Zabeležite si to krivično in drzno obsojbo za prihodnjo spoved.
>Ali se ti zdi drzna? O ti putka mala! Ko bi ti vedela, kakšni so moški... eno izgubi... jih deset dobi!...
>Tetka, ne smete čakati, da se vrneva domov, ampak kar jutri boste morali k spovedi... v cerkvi Sacré-Coeur... Ali morda greste rajši h gospodu voditelju?
>Nikamor ne grem rajši... Glej! Tvoj ex-zaročenec prihaja!...
Resnično je vstopil baš tedaj Roger Maude. Toda kako zal je bil danes Roger Maude v svečani obleki, lakastih čevljevih, belih rokavicah in z belo samozaveznico...
Pred tem blestečim pojavom je Rolanda zaprla oči... v duhu je ugledala škatljo, ki naj bi bila stanovanje, vso v neredu, goste madeže bele kave na starem miznem prtu... Kikia, ki je vriščal... Tisto hišo...
Roger Maude se je zelo začudil, da sta še pri večerji in še nič napravljeni za gledališče... A še bolj se je začudil, ko mu je teta Cecilija odločna dejala, da jo boli glava in da nikakor ne misli na to, da bi se zaprla za tri ure v gledališče... pa čeprav v pariško Opero...
>Toda, dragi gospod, nikakor vas ne mislim zadrževati...
>Oh... jaz... jaz poznam »Fausta, od začetka do konca na pamet... Šel bi le radi vaju.«
>Če je samo radi vaju, verujte mi, da nimava volje vrniti se doli v mesto po vsem tistem, kar naju je danes doletelo... tem manj ponoči... Kai vse bi se nama moglo še dogoditi!

>Kaj neki se vama je zgodilo? Nič ne vem...
>Takov boste izvedeli.
In teta Cecilija je na dolgo in široko pripovedovala Rogerju, kar se je bilo dopoldne zgodilo. Mladenič je poslušal in majal z glavo... in se smehljal... V duhu si je predstavljal, kakšen prizor je to moral biti, kajti koliko je ljudi v Parizu, ki jim je tatvina vsakdanji kruh! Treba je le čitati »Razne vesti« v novinah.
>V Noirmoutieru spimo pri odprtih vratih!...
je vzklíknila Rolanda.
>Gospodična, tukaj nismo v Noirmoutieru...
>Žalibog res nismo... Toda trdno upam, da ne bo do'go, pa bomo spet tam...
>Tudi Vas so aretirali, gospodična?
>Aretirali? Pa še kako! Toda, kajne tetka, opravi sem, bolj na kratko nego Vi... Nadzornik se je hitro potuhnil pred menoj! In kar na mah sem bila prosta jaz, hip na to pa še Vi.
Roger Maude je motril dekle, ki je ponosno povedala svoje. Kako je lepa, njegova — če Bog da — zaročenka, kadar švigne plamen iz njenih modrih oči pod črnimi obrvi!
Poskušal je urediti stvar:
>Razumem, kako Vam je potrebno, da se Vam živci umirijo. Toda ne mislite li, da bi Vama bila opera kakor nalašč...?
>Da poizkusiva še enkrat kako aretacijo?!...
>V moji družbi bodite brez skrbi!
>Gospod Maude, izberimo srednjo pot... Pustimo opero na miru; jutri bi rada posetila cerkev Sacré-Coeur. Danes pridite z nama, če Vam je prav, ter nama pokažite pot. Zdi se mi, da mi bo malo hoje dobro delo.
Roger Maude je bil v dvomu. Seveda ga »srednja pot« ni prav nič navdušila. Ni se bil tako lično npravit zato, da bi se izprehajal po pariških ulicah! Poizkusil je izbiti vsaj še kak drug pot:

>Dobro, toda nazaj grede Vaju vendar smem povabiti na čaj v ulici Charles-Nodier...
>Oh ne, tega pa ne!
>Uboga moja mama! Vi ne veste, kako zelo ji je žal!... Kako ste neizprosni... strogi!...
Odšli so vsi trije po ulici des Abbesses, zavili v rue Lepic, ki je bila v tisti svetli noči zgodnje jeseni tako čudna.
Nebo je bilo ledenomodre barve, prebito tu pa tam po kaki daljni zvezdi. Mesec je bil kakor bisern okrasek na ogrin'alu noči ter je rezal na cesto v ostrih črtah čudovite silhuete čudovitih hiš...
Ko je trojica prehodila nekaj minut v popoini tišini zapuščeno cesto, je nenadoma zašla v blazen vrtnec, v okolici moulina de la Galette... Ženske bolnega izraza, nenavadne obleke; moški, večji del v svečanih večernih oblekah, kočije, zvoki bližnjega orkestra, zelenkasta električna luč...
Uniformiran nastavljenec zabavišča, ki je opazil Rogerjevo belo samozaveznico, mu je ponudil program, ki ga je mladenič sanjavo prečital, zmečkal in vrgel na tla...
V tem živahnem toku so hodili nekaj minut; nato so dospeli nad ulico Ravignan in spet je zavladala tišina naokoli...
Počasi so šli po ulici Saint-Rustique, kjer je močno vladala ogromna belina cerkve Sacré-Coeur.
Teta Cecilija in Rolanda sta zavzeti občudovali to veličino, obilito s hladno svetlobo in podčrtano z globokimi sencami.
Roger Maude je vdano korakal ter upiral oči v svoje brezpredmetne lakaste čevlje.
Tako so dospeli do zaklenjenih vrat montmartreškega sv. Petra.
>Kako se imenuje ta cerkev?...?« je vprašala Rolanda.
>Ne spominjam se več njenega imena...«

Ljudsko knjižnica in založništvo Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. Zl. zvezek: Pregled OTROCI SOLNCA 24 Din, vez. 32 Din. — 28 zvezek: Savinec IZPOD GOLICE 30 Din, vez. 42 Din. — 29 zvezek: NA POLJU SLAVE 28 Din, vez. 40 Din. — 31 zvezek: DOYLE, 30 zvezek: Sienkiewicz. NA POGLUBNI SVET 24 DINI, vez. 32 Din. — 32 zvezek: Reimnitch, ZAGORSKI ZVO, 28 Din, vez. 40 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglas naš devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iscejo

Kuharica
z večletno prakso išče mesta k manjši in boljši družini v Mariboru za takoj ozir. 15. febr. t. l. - Naslov: Uprava »Slovenca« v Mariboru.

Inteligenten gospod
s kavcijo želi primerne nameščenja. Ponudbe pod »Kavcija 10.000« na upravo »Slovenca«.

Pošten fant
želi službo za cerkvenika. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1267.

Zakonski par
mlad in zanesljiv, brez otrok, z daljšo trgovsko prakso, lastno koncesijo in osebno pravico, želi primer. nameščenja ali pa kakšnega blaga v komisijo. Ponudbe pod »Zakonca«.

Službo dobe

Strojnik
spreten, se išče za operkano z umetno sušilnico. Razumeti mora tudi na elektriko in gater. Neženi prednost. Samo prvovrstne moči. Ponudbe na upravo štev. 1332.

Zobotehnika
sprejem takoj. Reflektanti naj se osebno prigrasijo. Dr. Ivan Oblak, Ljubljana, Miklošičeva c.

Organist
zraven rokodelca, dobi takoj službo. Ponudbe: Župni ured, Vinačgora, pošta Detinč, Hrvatsko.

Prodajalka
vestno in pošteno, večje nemškega jezika, sprejme trgovina perila. Prednost imajo prodajalke iste stroke. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Slov.« pod šifro »Prodajalka« št. 1238.

Trgovski vajenec
iz poštene hiše, s srednješolsko izobrazbo, sprejme v trgovino mešanega blaga. Franjo Steinbauer, Baračova - Slatina Radenci.

Vajenca
kmetijskih staršev, poštenega, pridnega in zanesljivega, se sprejme takoj. Ivan Jezernik, sobo- in trkoslikar in pleskar - Domžale.

Dva vajenca
za mizarstvo obrt z vsi oskrbo v hiši sprejme Jos. Bukovec - Jeranova ulica 14, Ljubljana.

Kuharica
za gostilno, in natakharica, se sprejmeta. Osebno se predstaviti takoj. Pačnik, Laško.

Vajenka
zdrava, krepka, s predpisano šolsko izobrazbo, se sprejme v boljšo delikateso in slaščičarno. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1391.

Prodajalka
manufakturne stroke - zmožna slovenskega in nemškega jezika, z daljšo prakso in spretna v občevanju s strankami, posebno kmečkimi, se išče za manufakturno trgovino v Mariboru. Cenjene ponudbe z označbo dosedanjega službovanja je poslati pod »Manufakturstinja« na upravo tega lista pod št. 1275.

Išče se
potnik
v tekstilni stroki
kateri obiskuje vse male kraje Jugoslavije. Prednost imajo potniki, ki so že v tej stroki potovali. - Ponudbe pod šifro: »Potnik v tekstilni stroki« na upravo Slovenca.

Pouk

Francoščino
slovnico - konverzacija - poučuje učiteljica, dipl. v Parizu. - Pismeno upravi »Slov.« pod »Perfektno«.

Stanovanja

Iščem stanovanje
2-4 sob s pritliklinami - 1. maj 1930 za 3 odrasle osebe. Cenj. ponudbe r. naslov: Josip Hutter majar v pok., Gosposvet-ska cesta 4/III.

Vnajem

Lokal
primeren za mizarstvo obrt iščem v Šiški ali št. Vidu. Ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod »Lokal« št. 1327.

Kovačnica
se vzame v najem ali tudi kupi v kakem prometnem kraju. Žitko Jakob, Gerbičeva ulica št. 9/II, Ljubljana.

LOKAL

za pisarno
se takoj odda. Slomškova ulica 33, pri cerkvi Srca Jezusovega.

Posestva

Lepa parcela
cca. 3000 m², ob Holzapfelovi ulici, sega v križišče Koritkove ulice - solnčna lega - se takoj prodaja. Resni interesi pod šifro 577.

Velika njiva
zaradi razširitve mesta pripravna za stavbišče, blizu mestnega vodovoda, zaradi preselitve poceni naprodaj. Vprašati: Jožef Drešar, Savlje 69.

Vi hočete zidati?
Nacrti, proračuni in navsveti najceneje. Ponudbe pod »Inženjer arhitekt« št. 1118 upravi »Slov.«

Pritlikna hiša
z večjim vrtom, blizu trnovske cerkve, se prodaja. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 1350.

Hišo
prodam v Mariboru, Mele, v najboljšem stanju, tri manjša stanovanja. - Ponudbe pod »Solidno in poceni« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Stavbne parcele
od 450-550 m² velike, na periferiji mesta, se poceni prodajo. Vodovod in elektrika na razpolago. Pojasnila Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Kupimo BUKOVE GOZDOVE
kateri gravitirajo na železniško progo Novo mesto - Črnomelj. - Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod šifro »Šuma« št. 1224.

Kupimo
20% bone
kupi Anton Justin, tovarna Vojnovič & Cie., Glince XVII/8.
Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah.
ERNE Tovelc Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

20% bone
kupi in plača najvišjo ceno Restavrater hotela »Lloyd«.

Oglje in trame
vsako količino - kupuje stalno tvrdka Škrbec & Bartol, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6.

20% bone
kupi in plačuje najvišjo ceno P. Semko, Miklošičeva cesta 18.

Motor za pogon

s surovim oljem, dobro ohranjen, od 30 do 50 KS, kupi mestno električno podjetje v Mariboru.

20% kronske bone
kupi najkulantnejše po dnevni ceni Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva 14.

Prodamo

Puhasto perje
kg po 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti beli puh kg po 300 Din. - L. Brozovič, Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilna perla.

Vsled preureditve obrata se prodaja

1 tračna žaga
dobro ohranjena, 70 cm in 2 elektromotorja po 4 PS z 220 volti. Andrej Kregar in sinova strojno mizarstvo, št. Vid nad Ljubljano.

Pletil. stroje švedske
krožne, ima zastopstvo Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25, I. nadst. - Išče-mo povsod zastopnike.

Pisalne stroje švedske
ima zastopstvo Tehna, Mestni trg 25/I. - Išče-mo povsod zastopnike. pod št. 839.

Spalnico
češnjevo, masivno, prodaja Anton Bergant, splošno mizarstvo, Dravlje št. 55. - Sprejema naročila tudi do najfinije izdelave.

Kozolec
skoraj nov, se prodaja po nizki ceni. - Naslov pove uprava »Slov.« št. 1375.

Obrt

Vezenje
nevestinib oprem, zaves, pregrinjaj, najceneje in najfinije. Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

Delavna obleka

za mehanike, ključavničarje, za vsakega delavca. V enem kosu s pasom in gamašami iz visnjovega gradla **Din 140** - iz gradla drap, zelenega ali rumenega **Din 170** - iz nepremočljive čel. tkanine v svi, rumeni ali drap barvi **Din 240** - Pri poštnih naročilih za-došča, da se navede številka velikosti n. pr. 48, 50, 52 ali podobno. Pre-vzamemo jamstvo: zame-na neprimernih oblek ali vrnitev denarja. - Spec. oddelek delovnih oblek - II. nadstropje.
Kastner & Oehler
Zagreb

OBLAČILA

vseh vrst za vsakogar in za vsako priliko
izredno ceno
I. MACEK - LJUBLJANA - Aleksandrova 12

Specijalna delavnica
za previjanje elektromotorjev in transformatorjev, popraviljanje vseh električnih aparatov. - F. Perčinčič, elektromehanično podjetje, Gosposvetska 16 (restavracija pri Levu), Ljubljana.

V Mariboru
je najugodnejši nakup galanterije, drobnarije, parfumerije, papirja, pleten, nogavic, vrvarskih izdelkov itd. na debelo in na drobno pri D. Rosina, Vetrinjska 26.

»Ines«
vsebuje snovi, ki pospešujejo rast las, odpravi prhljaj, mozolje, izpuščaje in lišaj v lasišču. En lonček stane 38 Din. Razpošilja po povzetju: Zastopstvo »Ines« - Ljubljana, Merosodna ul. 1/1 - 24.

Lepo solnčno stanovanje

povsem moderno urejeno, se odda v najem s 1. majem 1930 v Beethovnovi ulici št. 2. Vprašati ravno tam v Pač. Ing. pisarni Ing. Milana Suklje.

Proti alkoholu

Kaj je alkohol, Vam lahko pove vsak zdravnik. Koliko ljudi je vsled alkohola pomrlo, se razušilo domov, izvršilo se ubojstev, upropastilo se družin, tega ne more nihče naštet. Alkohol je izkopal več grobov kot vse vojske. Vašega alkoholi- lista morete popolnoma odvaditi, da on niti ne ve, z AVINALOM, preparatom berlinskega lekar-narja Franka. Zdravilo popolnoma neškodljivo. - Polno zahval ozdravljenih. Cena 220 Din. Originalne steklenice razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo

N. POPOVIČ - Beograd, Kolarčeva ul. 7.

PROTIKAŠLJU, PROTI PREHLADU

Eucalyptus Menthol Tablete.

najboljše sredstvo proti prehladu, kašlju, bolečinam v vratu in astmi. Zdravniško priporočeno!

Samoproizvajalec
KANOLD D. D. KARLOVAC

Odlikovana z zlato svetinjo v Kopenhagenu. - Dvorn dobavitelj Njeg. Vel. kralja Švedske in Njeg. kr. vis. prestolonaslednika kraljevine Švedske. - Te po celem svetu slovite tablete

SE DOBIVAJO POVSOD!
TVORNICE:
KOPENHAGEN, GÖTEBORG, WIEN, BERLIN, NÜRNBERG, ESSEN, MILANO, PRAGA, LESZN

Razpis restavracije

Uprava Ljubljanskega velesejma odda za svoji dve letošnji velesejmski prireditvi: X. Jubilejni velesejem od 29. V. do 9. VI. in za Državno šumarsko in lovsko razstavo od 31. VIII. do 15. IX.

restavracijski paviljon s pritliklinami in vinotoč

Pismene ponudbe je nasloviti na vele-sejmsko upravo do 15. februarja 1930. - S podrobnejšimi informacijami postreže velesejmski urad.

Zastopstvo

prvovrstne tuzemske tekstilne tovarne prevzame v vsej državi dobro vpeljan zastopnik v Zagrebu, ki je vpeljan pri solventnih odjemalcih. Vse kraje v državi obiskuje z več potniki z lastnim avto večkrat v letu. Delcredere ni izključen. Delo na komisijski podlagi mogoče. Prevzame komisijsko zalogo, ker razpolaga s potrebnimi prostori in potrebnim odpremnim aparatom. Zeli se ponudbe le od večjih podjetij. - Ponudbe sprejema in oddaja »I. Merčun«, oblastveno dovoljen informacijski zavod, Zagreb, Ilica 13. Telefon 68-53.

»TRETORN«

varuje pred mrazom in se odlikuje po nenadkriljivi kakovosti in elegantni fasoni. Dobivajo se v vseh boljših trgovinah naše kraljevine
Kupujte samo
»TRETORN«
galoše in čevlje za sneg ker ni boljših.

Inserirajte v »Slovenca«!

VINCENCIJEVA KONFERENCA V KAMNIKU naznanja tužno vest, da je umrl njen ustanovitelj in častni predsednik, prečastiti gospod
Ivan Lavrenčič
kanonik in dekan v Kamniku.
Blagopokojnemu dobroniku blag spomin.
Kamnik, dne 3. februarja 1930.
ODBOR.

Eugen Lah
viš. mag. svetnik v p.
Zasluznega sodelavca in pisatelja ohranimo v hvaležnem spominu.
Ljubljana, dne 3. februarja 1930.
Odbor.

Umrla nam je v nedeljo zjutraj naša nadvse ljubljena mama, stara mama, teta in tašča, gospa
Anka Janušič
roj. pl. Šipuš - Sisačka
Pogreb blage pokojnice bo v torek, dne 4. februarja ob 3 popoldne iz Stare poti 2 na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 2. februarja 1930.
Anka Vončina roj. Janušič, hči. Ivo Janušič, Vladimir Janušič, Evgen Janušič, sinovi. Dr. Fran Vončina, načelnik pri banki upravi, zet. Milena Janušič roj. Ružič, Zorica Janušič roj. Dolničar, snaha. Vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.
Brez posebnega naznanila. // Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Ajdova moka Din 4.—
 Polenta, zdrob 3.—
 Koruzna činkv moka 2.75
 Pšenična jednotna moka 3.20
 Razposiljam vsako množino od 25 kg naprej.
Pavel Sedel, umetni mlin
 Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 10. februarja 1930 ob 11 dop. nabavo:

1 elektromotorja

ca. 12 do 16 HP

polzaprta konstrukcija, 500 Voltov, 50 per/sek.

Pogoji se dobe pri podpisani. — Iz pisarne
 Direkcije državnega rudnika Velenje štev. 923/II.

Zobni atelje v Litiji

Boris Štoka
 se otvori 6. februarja
 v vili Rotar

Sprejemne ure: dopoldne od 8 do 12
 popoldne od 2 do 6

Na željo tui izven ur.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 10. februarja 1930 ob 11 dop. nabavo:

240 m³ jamskega lesa,
 200 tek. m brezšivnih cevi in
 prirobic, ploščatega, obročnega,
 štirioglatega železa, zakovic.

Pogoji se dobe pri podpisani. — Iz pisarne
 Direkcije državnega rudnika Velenje štev. 972/II.

Zahvala

Za obilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega nepozabnega soproga, brata in strica

Jakoba Vrečko

se vsem prav iskreno zahvalujemo. — Posebna zahvala pa bodi izrečena pevskega društva za ganljive žalostinke, g. primariju dr. Zeleznikarju za ganljiv nagrobni govor, in končno vsem onim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Slovenjgradec, 31. januarja 1930.

Zalujoča soproga
 in ostali sorodniki.

Društvo „Kamniški dom“ javlja pretresljivo vest, da je umrl danes zjutraj naš ustanovitelj, častni član in odbornik preč. g.

Ivan Lavrenčič

kanonik in dekan v Kamniku.

Blažemu pokojniku, ki je vse svoje sile posvetil našemu društvu, ohranimo večen spomin.

Odbor.

Občina Podgorje pri Kamniku v globoki žalosti javlja, da je umrl njen častni občan, preč. g.

Lavrenčič Ivan

kanonik in dekan v Kamniku

Vzor moža ohranimo v večnem spominu.

Pavlič Anton
 župan.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predobri soproga, skrbni oče, stari oče, tast, nečak, bratranec, stric in svak, gospod

EVGEN LAH

magistratni nadsvetnik v pokoju

v nedeljo, dne 2. februarja ob 1/3 popoldne po kratkem, mukepolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, v 72. letu starosti, mirno umrl.

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 4. februarja 1930 ob 11 dopoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice do prelaza na Gosposvetski cesti. Od ondod se bo truplo prepeljalo v Kranj, kjer bo pogreb istega dne ob 1/5 popoldne.

Ljubljana - Kranj, dne 2. februarja 1930.

Silva Lah, soproga. Vida Pfeifer, hčerka. Dr. Vilko Pfeifer, sreski načelnik v Splitu, zet. Alenka in Vida, vnukinji — in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Vsem častitim duhovnim sobratom, znanecem in prijateljem naznanjamo, da je po volji Vsemogočnega odšel po večno plačilo prečasti gospod

IVAN LAURENČIČ

častni kanonik, dekan in mestni župnik,

ki je danes zjutraj ob četrta na 6. uro, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, po daljšem bolehanju v 73. letu starosti zatisnil zemske oči.

Pogrebno opravilo bo v sredo, dne 5. februarja ob 9. uri dop. po dohodu vlaka v dekanijski cerkvi na Šutni, nato se zemski ostanki prebлага pokojnika polože k večnemu počitku na Žalah.

Mir in pokoj njegovi duši!

V Kamniku, dne 3. februarja 1930.

Anton Pipa, kaplan
 in sorodniki.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU javlja vsem svojim članom in poslovnim prijateljem, da je danes zjutraj zaspal v Gospodu nje vzorni dolgoletni načelnik, prečasti gospod

IVAN LAURENČIČ

častni kanonik, dekan in mestni župnik,

v starosti 73 let.

Pogreb prebлага pokojnika bo v sredo, dne 5. februarja 1930 ob devetih dopoldne po dohodu vlaka.

Vzor-načelnika ohranimo v trajnem spominu.

V Kamniku, dne 3. februarja 1930.

Načelstvo in nadzorstvo.